KŁUKA

TMR RYDUŁTOWY

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 425 ISSN 146-9271 miesięcznik 15 maja 2021 2,50 zł (w tym 8%VAT)

ISSN 0142-6923

9 770142 692715

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

Wojciech Korfanty

Teren Górnego Śląska objęty powstaniami

W walce

Poświęcenie sztandaru dla oddziału powstańczego Edmunda Kabicza

W szeregach powstańczych walczyło około 50.000 bojowników – tu oddział destrukcyjny „Wawelberga"

Powstańcy rybniccy ze sztandarem

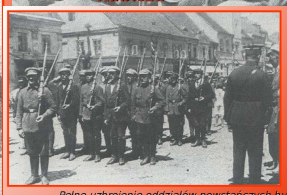

Pełne uzbrojenie oddziałów powstańczych było marzeniem walczących. Na zdjęciu budząca zazdrość kompania z Rybnika

Artyleria powstańczych oddziałów rybnickich

Powstanie Śląskie

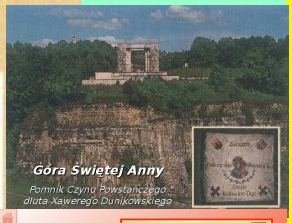

Góra Świętej Anny

Pomnik Czynu Powstańczego dłuta Xawerego Dunikowskiego

Akt pamiątkowy połączenia Górnego Śląska z Rzeczypospolitą w 1922 roku

Grupa powstańców śląskich ziemi rybnickiej z 1921 roku

Pociągi pancerne:

„Pieron" i „Korfanty"

Grupa powstańców z Czerwionki

Oddział powstańców śląskich, uczestników III Powstania

Ślązaczki – uczestniczki III powstania w czasie uroczystości na Górze Świętej Anny

4 lipca 1922. Brama triumfalna w Rybniku przygotowana na powitanie przedstawicieli władz polskich oficjalnie przejmujących przyznany Polsce obszar plebiscytowy

W numerze:

- Kronika SP nr 3
- Wieści z Gminy Lyski
- 100 rocznica III Powstania Śląskiego
- Wele byfyja
- Z życia Miasta
- Podania śląskie
- Sprawozdanie z prac Burmistrza
- Rozważania Prezesa
- O zdrowiu
- Kalendarium
- Poezje
- Aktualności
- I dużo więcej ...

Redaktor wydania: Joanna Rusok

Redaktor wydania: Janina Oleś

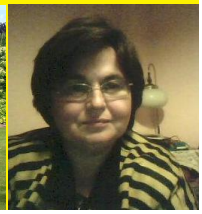

Uwaga!!!

Zgodnie z zapowiedzią kolejny zestaw zdjęć z zbioru p. J. Kantowskiego. Dziadek p. Kantowskiego Antoni (który na Śląsku znalazł się w związku z plebiscytem) zamieszkiwał w latach 1921-1928 najpierw w Niedobczycach, a potem w Rydułtowach. Był nauczycielem w szkole w Rydułtowach (chyba) Dolnych (a raczej na pewno tam mieszkał) a potem pracował w Rydułtowach Górnych m.in. w szkole dla mniejszości niemieckiej (utworzonej przez władze polskie). Dziadek udzielał się też mocno w Związku Hallerczyków placówka Rydułtowy, gdzie był przez jakiś czas prezesem . W szkole w Pszowskich Dołach pracowała też (najprawdopodobniej) przyszła babcia p. Kantowskiego Zofia Tyws. Jeżeli komukolwiek te zdjęcia cokolwiek mówią , prosimy o kontakt. Będziemy wdzięczni za informacje dotyczące zdjęć.

Kolejny zestaw historycznych zdjęć p. Kantowskiego w następnym numerze KLUKI.

Zdjęcia z rydułtowskiej placówki Związku Hallerczyków i jego członków .

Kronika Szkoły Podstawowej nr 3 w Rydułtowach

część 22

Tłumaczył: Eryk Markiewka

1897

Od 1 stycznia br. została nareszcie zatrudniona oczekiwana 3-cia siła nauczycielska. Wysoka Rejencja zadeklarowała tutaj jako nauczycielkę pomocniczą pannę Martę Ottich z Lenarcie , powiat głubczycki, córkę kupca Alberta i Marii. Ponieważ była ona jednojęzyczna przydzielono jej prowadzenie klasy średniej.
Ogólna liczba dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu wynosiła w tym czasie 223 uczniów. W tym tylko 6 Niemców, reszta mówiąca po polsku.
Od 1 marca br. stanowisko III. nauczyciela zostało tymczasowo przekazane nauczycielowi panu Haase z Koperników, powiat nyski. Złożył swój egzamin, jako kandydat na urząd szkolny w Białej w lutym 1807. Dotychczasowa nauczycielka wróciła w swoje strony, ponieważ w tutejszym okręgu nie było żadnego wakatu. Egzamin końcowy wykazał na pilność i talent nauczania.

Uroczystość setnej rocznicy urodzin cesarza Wilhelma I.

W wyniku zarządzenia, to wielkie święto obchodzono uroczyście według następującego programu:
A. 21.III wspólny przemarsz na sumę do Rydułtów w towarzystwie kapeli górniczej Kopalni „Leo". Wymarsz spod szkoły o 8-mej rano.
B. 22.III uroczystość szkolna w klasie wyższej. Początek o godzinie 9tej.
1. Modlitwa za zmarłego wielkiego Cesarza.
2. To jest dzień Pana.
3. Uroczysta przemowa (Kurżeja)
4. Ciebie Boże wielbimy.
5.Na urodziny Cesarza (Gorlich) a. Kim jest ten sędziwy zwycięski bohater? (Gorlich) b. Wierna miłość aż do grobu (Paschenda)
6. Pieśni: a. Cesarzowi niech będzie moja pierwsza pieśń (Mrosek) b. Bóg niech chroni Cesarza (Manderlla)
7. Deklamamcje: a. Modlitwa niemieckiego chłopca (Bluszcz) b. Król Wilhelm I. (Wronka)
8. Pieśni: a. Chwała Ci w wieńcu zwyciężcy (Mika) b. Nasz Cesarz niech długo żyje (Mika)
9. Deklamacje: a. Pod Gravellote (Kasperek) b. Pieśń niemieckiego chłopca (Rems)
10. Pieśń: Jestem Prusakiem.
11. Deklamacje: a. Przy grobie Cesarza Wilhelma I. (K.O.) b. Żałoba po Cesarzu.
12. Pieśni: Jutrzenka, jutrzenka (Morgenrot)
Deklamacje: żołnierz obrony krajowej (Landwehrmann) (Ryschka), Do mojej ojczyzny (Mrosek), 19 czerwca 1870 (Kurżeja Ceno), Niemiecka Rzesza (Moses)
13. Pieśni: Niemcy ponad wszystko
14. Mowa końcowa: Kurżeja
15. Muzyczne Hoch! na cześć rodu Hohenzoller.
Po południu o godzinie 2-giej przejście pochodu przez miejscowość, potem wolne deklamacje w ogrodzie Mazurka i bezpłatny, ufundowany przez dyrektora kopalni poczęstunek kawą i bułkami.
23.III. wspólny przemarsz na mszę poranną do Rydułtów. Potem pokazy turniejów i tańców, jak i dalszy ciąg deklamacji wierszy patriotycznych.
Dzieci klasy wyższej otrzymały na pamiątkę po białej chusteczce do nosa z dedykacją "W.I 1897" Wykonano je z zaoszczędzonych resztek materiałów do szycia. Ten podarunek wywołał widoczną radość. Uczniowie zostali zobowiązani powyższe chusteczki używać tylko do kościoła i przez wiele lat przechowywać jako pamiątkę.
10 sztuk książek pamiątkowych podarowanych przez Wysoką Rejencję rozdzielono pomiędzy 5 pełnych i porządnych chłopców i dziewczynek.

Zmarły na to zasłużył!

c.d.n

Wiosenna dieta

Wiosna już jest od kilku tygodni, zatem warto wspomnieć o odżywianiu o tej porze roku.
Po bardzo długiej, chociaż ciepłej zimie, ciała nasze domagają się zarówno większej aktywności fizycznej, przebywania na świeżym powietrzu, jak też innej, lekkostrawnej i dużo lżejszej diety.

Według TMC wiosna to czas, kiedy należy się zająć wątrobą i pęcherzykiem żółciowym. O tej porze roku naturalnie domagamy się też mniejszych porcji pożywienia, czasem wręcz przychodzi ochota na posty lub wiosenne oczyszczanie organizmu. Rzeczywiście jest to dobry czas, aby rozpocząć takie kuracje. Wiele osób wraz z początkiem roku kalendarzowego ma ochotę odchudzać się i oczyszczać ciało. Jednak jest to błąd. Organizm o tej porze roku nie jest przygotowany na tak duże wyzwanie. Zatem jeżeli decydujemy się na wiosenne oczyszczanie, wówczas dobrze byłoby, aby dieta skomponowana była z warzyw lub warzyw i zbóż (najlepiej z dodatkiem kaszy jaglanej), lub monodiety składające się tylko ze zbóż. Niemniej jednak tego roku warto wybrać dietę opartą na samych warzywach lub warzywach z kaszą jaglaną. Oczyszczająca dieta powinna trwać minimum 3 dni, ale optymalny czas jej trwania to 7 dni. W tym czasie, przez pierwsze 3 dni znacząco może pogorszyć się samopoczucie, łącznie z wystąpieniem bóli głowy. Warto przetrwać ten czas i wytrwać do końca zaplanowanej diety.

W swym składzie pożywienie wiosenne powinno zawierać świeżą zieleninę, kiełki, rzodkiewki, sałaty, szczypiorki, boćwinę, a w miarę pojawiania się na straganach nowych warzyw, powinno być uzupełniane o nie. Potrawy wiosenne warto doprawiać przyprawami aromatycznymi i lekko ostrymi takimi jak bazylia, majeranek, tymianek, rozmaryn, koper, liść laurowy. O tej porze roku nie wskazane są potrawy słone, ciężkostrawne, obfitujące w duże ilości mięsa i tłustych potraw (łącznie z orzechami). Taki rodzaj pożywienia może niekorzystnie wpłynąć na wątrobę oraz zachowania emocjonalne, nasilając takie emocje jak gniew, złość czy zazdrość.
Wiosenne potrawy nie powinny być również gotowane długo. Zaleca się gotować krótko, ale za to w wyższej temperaturze. Taki sposób gotowania sprawi, że warzywa zachowają większość witamin a w smaku będą chrupkie.
Ponadto wiosenne posiłki powinny być dużo prostsze w przygotowaniu, ponieważ w diecie można stosować dużą ilość pokarmów surowych i skiełkowanych. Osoby uprawiające dużo aktywności fizycznej oraz tzw. „typu gorącego" powinny uwzględnić w diecie dużo więcej surowych pokarmów niż osoby z małą aktywnością fizyczną oraz tzw. „typu zimnego". Może się zdarzyć, że nadmiar surowych posiłków wywoła nadmierną reakcję oczyszczającą i osłabiającą trawienie, wówczas należy zmniejszyć ilość pokarmów surowych. Osoby, które mają problemy ze stanami zapalnymi jelit, również powinny unikać nadmiaru „surowizny". Pozostałe osoby wiosną i latem powinny zwiększyć ilość pożywienia surowego.

Surowe pożywienie najczęściej kojarzy nam się z dużą ilością wszelkiego rodzaju sałatek. Poniżej przedstawiam kilka zasad komponowania wiosennych i letnich sałatek.

Komponowanie sałatek
Sztuka komponowania sałatek polega na aranżowaniu różnych kolorów i kształtów. Ostrożnie podrzucane lub misternie skomponowane sałatki mogą najprostszy posiłek zmienić w dzieło sztuki kulinarnej:

1. Akcent koloru jaskrawego (tarta marchew, burak, żurawina, granat) może wnieść barwny apetyczny kontrast do zielonych listków sałatki;
2. Proste dodatki tj. oliwki, kapary, czy prażone ziarna dyni czy słonecznika mogą znacznie wzbogacić smak;
3. Warzywa pozostawione w całości będą stanowiły interesujący, kompletny dodatek do bardziej skomplikowanych dań sałatkowych;
4. Jako naczynia mogą zostać wykorzystane również elementy warzyw - wydrążone skorupka awokado, cukinii, szerokie liście sałaty.
5. Można używać łyżek do robienia kulek np. z melona, gotowanej rzepy, dyni, cukinii, ziemniaków, batatów. Można również wykorzystywać foremki do ciastek, żeby wycinać kształty z cienki plastrów warzyw. Wówczas sałatki będą bardziej atrakcyjne dla dzieci.

W sałatkach dobrze jest też zadbać o odpowiednie sosy. Sosy powinno się komponować w sposób następujący:

1. Wymieszać 1-3 części oleju nierafinowanego z 1 częścią soku z cytryny, limonki lub octu
2. Dodać wybrane sezonowe zioła, wymieszać i odstawić sos na 10 minut.

Np do wyrobu sosów mogą posłużyć.:

- Oleje nierafinowane: sezamowy, oliwa, lniany tłoczony na zimno, słonecznikowy, z awokado;
- Ocet: ryżowy, jabłkowy, balsamiczny, winny;
- Sok: cytrynowy, pomarańczowy, limonkowy, grejpfrutowy;
- Przyprawy: sól, miód, pieprz, zioła sezonowe

Poniżej przepis na prostą sałatkę wiosenną.
<u>Sałatka kalarepowa z marchewką i zieloną kolendrą</u>
Składniki na 2 porcje:
2 średnie obrane i poszatkowane w słupki kalarepy
1 marchewka pokrojona w słupki
¼ filiżanki posiekanych listków kolendry
sól
<u>Sos imbirowo-sezamowy:</u>
1 łyżka stołowa soku ze startego imbiru
1 łyżka octu ryżowego
1 łyżka oleju z prażonego sezamu
Zmiksować składniki na jednolitą masę. Polać sosem sałatkę.

https://ekodietetyk.pl/wiosenna-dieta

Sprawozdanie Skarbnika Na Walne Zebranie Sprawozdawcze

ROK	2019	2020
1/ Stan Członków	131	116
2/ Opłacone składki członkowskie	2040,00	3425,00
3/ stan majątku na podstawie inwentury	32547,12	32547,12
4/ Zobowiązania krótkoterminowe	2602,01	3600,00
5/Należności	31736,67	24823,22
6/ Środki w banku Subkonto	782,38	598,36 11072,50
7/ Środki w kasie	28,07	29,63
8/Przychody – w tym: - Z działalności gospodarczej przychody inne w tym 1% -Darowizny + dochody z imprez -Dotacje UE projekty - Dotacje powiatu -Dotacje UM - Odsetki i inne przychody - pozostałe przychody dz.odpłatna	93573,89 23330,31 5608,60 12040,00 0,00 0,00 40,670,00 3,83 4221,25	88769,00 14810,00 5810,00 6000,00+5000,00+500,00+6800,00 +26289,00 +78,00 0,00 2910,00 15691,00 1000,00 528,00
9/Koszty łącznie - Koszty wynagrodzeń - Koszty dz programowej - Inne koszty dz. gosp - Usługi Koszty dotacji -Odsetki od kredytu i inne - Pozostałe koszty -zużycie mat ,energii	98602,34 12268,64 15040,90 24931,15 0,00 40670,00 200,63 640,76 0,00	78277,00 22348,00 46736,00 31541,00 10758.00 10330,00-podatki i opłaty 0,00 600,00 2800,00
10/ Wynik finansowy brutto	5058,75	+10492,00-5059,00 =5433,00
11/ Podatek dochodowy	0,00	

Darowizny: os A. Kołodziej - 4800,00
H. Machnik - 2000,00
J. Jankowski - 120,00
GK - nie obciążono 3mce x450,00
G. Gunia - 78,00
Darowizny firm: Cieszyn - 26289,00 – przekazano na DPS Gorzyce
Ciepłownia - 500,00
Wartość prac wolontaryjnych - 124 godz x 25,00=3100,00

Wiele osób pyta nas, skąd bierzmy pieniądze na naszą działalność. Powyższa tabela jest odpowiedzią na to pytanie. Wszyscy możemy wspomóc działania TMRua nie tylko biorąc udział w naszych imprezach i akcjach, ale również wspierając nas finansowo.

Joanna Rusok

Lucjan Malinowski, autor zbioru, którego fragmenty prezentujemy wybierając się w 1869 roku w słynną podróż etnograficzną na Śląsk poruszał się śladami Józefa Lompy. Byłoby wspaniale, gdyby pamięć o tym wspaniałym Ślązaku nie zaginęła!

Podania

Łatwiej robić chłopskie roboty niż babskie

Był sobie jeden gospodarz. Strasznie sobie ściągał przed swoją babą, iże się musi na polu bardzo moc narobić. A ona, iże nie ma tela przy warzeniu doma do czynienia. Tak ona mu potem mówiła, iże ona na to pole pojedzie, a on jej ma powiedzieć wszyckę robotę, którą on ma na polu do czynienia, to ona ją dobrze zrobi.. Tak on jej powiedział:

- Tamto doorzesz, to drugie dohakujesz, a to trzecie zawleczesz.

Ona mu też zadała tę robotę, która ona doma do czynienia miała:

- Obiad uwarzyć, masło zbić, gęś z jajec na dwór wygnać, a dać pozór, że te jajca nie ochłodną. Świnie do pastuchy wygnać, a dać pozór, aż kartofli na zegrodzie nie pokopią.

Tak ona wszycko, co onej rozkazała polu zrobić, dobrze zrobiła. A on się naprzódy dał do bicia masła. A miał ostry przykaz, ażeby od maślniczki nie odchodził, bo iże ona (ta baba) troszkę w czary wierzyła. Jak on ale prawie to masło zaczon bić, to zatrąbił gmiński pastucha. W tym wszyckim trza było świnie wygnać. A świnie były nauczone uciekać prosto na zegrodę do tych kartofli. Onemu (chłopu) się spomniało, iże miał ostro przykazane, aż się żadna szkoda w domie nie stanie. Tak wzion tę maślniczkę na pleca (a te świnie były zwyczajne uciekać prosto do kartofli). Były bardzo głodne, tak nie chciały od kartofli odchodzić. On się ale po kąsek kija schylił – wylało mu się to wszycko (z maślniczki) na ziemię. Toż już była pierwsza szkoda. Druga szkoda to kartofle pokopane na zegrodzie. Tak też i gęś z jajec chciała iść na dwór. A tam był niedaleko bardzo wielki pański staw. Tam się wiele gąsiorów ze wsi skupczało. Gęś się przy tych gąsiorach zabawiła i chłop nie mógł jej przywołać, ponieważ jego głosu tak nie znała jak gospodyni. Wszycie jaja ochłódły i na nic przyszły. Toż już była trzecia szkoda.

A ona gospodyni, co jej na polu naporęczył, to wszycko tak dobrze jak on sam zrobiła, przy tym się żadna szkoda nie znadła.

Tak je rzecz przeświadczona, iże każda baba jest we stanie wszycko to, co chłop, bez szkody w jego sprawie uczynić, ale chłop w babskiej sprawie nic nie dokaże. Od tego czasu więcej a więcej o domowej robocie, co się tyczy babskiego porządku, słychać nigdy nie chciał, a więcej sobie na swoją polną robotę nigdy nie ściągał, bo go wiele lat to mierdziało. A przy tym go jego kamraci wyśmiewali, a nie jeny jego kamraci, ale wszyscy ludzie z całej wsi.

Chłopiec figlarz wobec starego dziada

Kiedych był małym synkiem i stałech na drodze a miałach kijak. Staraszek szedł, a jach kijakiem wywijał i mruczałech. Staraszek powiada:

- He, He, He, być mie nie pobódł!

A jach mu powiadał:

- Staraszku, nie wywijacie kosturem, obyście mie piźli.

A on powiada:

- Coch to jest?

A ja mu powiadam:

- Staraszku, nie wywijajcie kosturem!

A on mi mówi:

- Co tam robią?

A ja mu odpowiadam, iżech jest mały synek.

On mi powiada, jeślibych go nie wodził, a ja mu mówię, iże mogę.

Przyszlichmy do jednej wsi, a jakechmy bez tę wieś przeszli i przyszlichmy na koniec wsi, dała nam kobieta kąsek szpeku (słoniny). Wyszlichmy za wrota, (a staruszek) mi powiadał, iżebych mu dał tę szpek do miecha. Ja mu mówię:

- Staraszku, jach nie dostał, ino kęsek chleba.

A on powiada, nieprawda, iże on poczuł tę szpek u mnie. Szlichmy potem do drugiej wsi, a szlichmy przez łąki. Tam była rzeczka, a nad rzeczką pochylony dąb. Jach przelazł po ławce na druga stronę, a jach mu padał:

- Staraszku, tu nie ma ławki, to ja przeskoczę bez tę rzeczkę, a wy też potem przeskoczycie.

Postawiłech go naprzeciwko tego dębu i potem-ech mu padał:

- Staraszku, skoczcie!

On skoczył – piznął czołem o ten dąb i spadł do rzeczki. Jach mu podał rękę i on mi padał, iże się piznął, ale nie wie, czy je dąb, czy gruszka. Jach mu powiadał:

- Staraszku, czeluście nie poczuli, czy je dąb, czy gruszka, a powiadaliście, iże mi baba dała kąsek szpeku (słoniny). Wyście go poczuli, a tegoście nie poczuli?

Przyszlichmy do jednej wsi, a tam było moc pokrzyw i ściernia. A to jach szedł chodnikiem, a staraszek po ścierniu a po pokrzywach, i pada:

- Synek, tu musi być mocki pokrzyw.

A ja mu padam:

- Staraszku, kaj ja idę, to ich jeszcze więcej.

Przyszlichmy w jedno miejsce i pada mi staraszek:

- Synek, odpocznijmy se.

A ja powiadam:

- Staraszku, tu je piękny trawniczek, to spocznijmy se.

Dobył chleb z miecha i dokładał krateczki jasne na jedną kupę, a śniade na drugą kupkę. Dobył pieniądze z kabzy, a jach mu się przyglądał i wzionech mu parę czeskich. Szedłech kole dwora i pytałech się, jeśli tam nie ma cielęcia (na) przedaj. Dworak był na placu i powiada:

- Jes sam dwoje cieląt.

Alech ja nie kupił ino jedno i wyszedłech na drogę i mruczałech cielęciu jak zwyczajnie masarz, a popertuję (popychać)go też. Jedzie pan w bryczce i powiada kuczowi, iże jak mie dojedzie, iżby mi to cielę wzion. Jak mie dojechał, zeskoczył z bryczki, cielę mi wzion i potem jechał precz. Ja lecę za nim a powiadam mu:

- Panie, daj mi te cielę, bo będziesz trzy razy surowo bity.

Ale pan nie słuchał, ino jechał precz, a jach nie mógł nastarczyć za tą bryczka tak lecieć. Jak pan przyjechał do dom, cielę se dał zgotować i smakowało mu.

Potem temu panu wygrzał mu folwark. Chodzili tam majstrowie, iżeby dał ten folwark budować, ale chcieli sześćset. Jach się dowiedział, iże on chce ten folwark dać budować i zameldowałech się na majstra. On mi powiada, iże ich tam już dość było, a iże mocki chcą. Jach się pytał, wiela to chcą, a ja mu padał, iże za trzysta twardych, ja mu go wystawię. On mi mówi, że on se też tak myśli i więcej nie da. Tak mu padam, drzewo jeśli ma gotowe. A on pada, iże o drzewo nie ma nic, że da fury ze wszyckich folwarków, to za jeden dzień drzewo będzie zwiezione.

- Ale – pada mnie – panie majster, wieczór niedaleko. Jakoż

do tego lasa pódziemy? Panie majster, nie ostaliby tu na noc?

Ja powiadam, że to może być. Toch dostał wieczerzę, na rano dobrą kafej a dobrą wódkę. Pan kazał konie zaprzęgać i jechaliśmy do lasa. Przyjechaliśmy ku lasu, a tam była piękna świerczyna. Kazał kuczowi stanąć pod tym lasem, a mychmy szli z panem obierać drzewo do tego budynku. Była tam sosna bardzo ruba. Ja mu powiadam:

- Panie, ta sosna to by była na słupy.

On mi powiada:

- Panie majster, ja też chcę iżeby był fundament.

Jach mu powiadał:

- Trzeba by tę sosnę zmierzyć – ale cali tu nie mam. Wiedzą jegomość – niech tę sosnę obłapią, to ja szpagatem dociągnę, a będę wiedział, wiela ma cali.

Toch ja dobył szpagat z kabzy – zadzierżgnałech mu go na rękach, dobyłech hajkę i wzionech pana rżnąć po plecach, ażech mu kabat poprzecinał. Jak miał dość, jach mu powiadał:

- Pamiętasz, kiedyś mi te cielę wzion?

I odszedłech go.

Ale kucza, ten się nie mógł doczekać i szedł za torem, kach my szli. Przyjdzie ku sośnie, a tu pan ino troszkę piszczy. Kucza powiada:

- A to co?

On powiada:

- Patrz, synku, to ten huncwot, cochmy mu te cielę wzieni, to mi tak zrobił, to on jest majstrem ciesielskim.

Bardzo ten pan był chory, chodzili do niego doktorzy (ale) nie mogli go uleczyć. Jach się dowiedział, iże pan chory, i jach zaszedł też, żebych ja go uzdrowił. Pan mi powiada:

- Już tu rozmaici byli, ale nie uzdrowili mie.

Ja mu powiadam:

- Panie, na rano muszą być zdrowi.

To pan powiedział:

- Niech ostaną, panie doktór, na noc.

Postawił mi kwartę wódki, a toch ja se przypijał, a po izbiech spacerował. jak jedenaście w nocy, toch ja powiadał:

- Jegomość, niech się zebleką.

A on mi powiada, iże nie może. Ja mu powiadam:

- Jegomość, dy ja ich zeblekę.

A to on mi powiada:

- Panie doktór, niech mnie zebleką.

Jakech go zeblekł z koszule, a przewróciłech do góry plecami, a przywiązałech mu ręce i nogi do łóżka, a jak weznę hajkę, a weznę rżnąć po plecach, aże krew na ścianę pryskała. I powiadam mu:

- Panie, to masz za to, coś mi cielę wzion.

Takech poszedł i jach se potem kupił żebraczy płaszcz. Szedłech drogą, a ten pan jechał za mną. Jach potkał huzara na koniu jechać i powiadałech temu huzarowi:

- Tnij temu panu szablą w bryczkę.

Huzar powiada:

- Nie mogę tego zrobić.

A ja dobędę talarek z kabzy i dam mu. A to, jak się huzar potkał z tym panem, to mu ciął w bryczkę szablą, aże mu dziurę wycion w niej. Pada (pan) do kuczy:

- Stój! Siednij na konia a jedź do miasta, a niech go zaaresztują, aże nazad pojedziemy.

Huzar dobędzie szablę i powiada kuczowi:

- Chcesz, to cię tnę szablą, aże ci łeb uleci.

To trwało dość długo i pan z bryczki jeno wyglądał, a jach obszedłem na druga stronę tej bryczki, zadzierzgnałech mu postronek na kark i wysmyczyłech go z bryczki i biłech tela, wiela mi się podobało. A powiadałech mu:

- Panie, to masz za to, coś mi te cielę wzion.

Kucza przyjedzie i pada:

- A to co?

A on pada:

- Patrz, synku, patrz, to ten huncwot, cochmy mu te cielę wzieni, to żebrakiem jest.

Potem my się nie zeszli więcej i skończylichmy.

Źródło: „Powieści ludu na Śląsku” Wydawnictwo Literackie, Kraków 1953.

c.d.n

SPRAWOZDANIE z PRAC BURMISTRZA i URZĘDU

za okres od 18 marca 2021r. do 21 kwietnia 2021r.

Referat Inwestycji

1. MODERNIZACJA ULICY OFIAR TERRORU

Wykonawca robót, firma TRANSKOM Robert Białdyga, na odcinku od budynku nr 63 do budynku nr 29 przy ul. Ofiar Terroru (strona prawa), wykonał: roboty ziemne związane z korytowaniem drogi, roboty związane z ułożeniem geosiatki na całej długości oraz ułożeniem granitowego chodnika, podbudowę drogi, nawierzchnię na zatoce autobusowej, chodniki w zakresie korytowania, wpusty uliczne i przykanaliki. Trwają roboty związane z wykonaniem podbudowy na chodnikach i roboty nawierzchniowe związane z układaniem kostki betonowej.
Termin wykonania: 30 czerwca.
Wartość robót budowlanych: 4 671 989,97 zł.

2. PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC" CELEM UTWORZENIA MIEJSCA USŁUG SPOŁECZNYCH – ETAP II

Wykonawca robót budowlanych, Zakład Produkcyjno-Remontowo-Budowlany Artur Marcinek, prowadzi prace związane z wycinką suchych drzew oraz przygotowywaniem drzew, posuszu do transportu.
Termin umowy obejmujący wykonanie robót budowlanych wraz z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie: do dnia 29 kwietnia 2022 r.
Wartość umowy: 1 642 000,00 zł.

3. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA - III ETAP

Przygotowane są materiały do przeprowadzenia procedury przetargowej na wykonanie robót budowlanych związanych z usprawnieniem wentylacji budynku Urzędu Miasta (starej części).

4. PRZYŁĄCZENIE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA OSIEDLU KAROLA DO CIEPŁOCIĄGU WRAZ Z ICH TERMOMODERNIZACJĄ

Wykonawca robót budowlanych, Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „Ecomplex" Ewa Grinspek z siedzibą w Łukowie Śl., wykonał następujące roboty budowlane:

- w dniu 22marca zostało podane do mieszkań budynku nr 12 ciepło z ciepłociągu,
- w dniu 7 kwietnia dokonano prezentacji wykończenia detali elewacyjnych – ustalono ostateczne rozwiązania wykończenia elewacji budynków,
- wykonano nowe więźby dachowe dla budynków nr 15, 11, 12 oraz pokrycie dachowe z blachodachówki z obróbkami dla budynku nr 11,
- trwa wymiana więźby dachowej dla budynku nr 14 oraz prace związane z pokryciem dachu budynku nr 12 blachodachówką,
- zamontowano okna w nowo wymurowanych wiatrołapach oraz rozpoczęto montaż więźby dachowej nowych wiatrołapów,
- trwają prace związane z układaniem ocieplenia elewacji z płyt styropianowych,
- wykonywane są roboty budowlane związane z układaniem okładziny elewacyjnej z płytek,
- trwają prace związane z wykonaniem nowych wylewek oraz podłóg parteru w budynkach,

Wykonawca robót budowlanych przedstawił zakres robót dodatkowych niezbędnych do zrealizowania.
Zakres robót dodatkowych:

- Wzmocnienie konstrukcji więźby dachowej dla wszystkich budynków – kleszcze.
- Wiatrołapy istniejące – roboty naprawcze – nowe nadproża z uzupełnieniem ścian.
- Roboty budowlane na poddaszu – budynki nr 11, 12, 15 (ścianki g-k, uzupełnienie podłóg).
- Instalacje elektryczne na poddaszach – budynki nr 11, 12, 15.

Jednocześnie wykonawca robót budowlanych zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu realizacji zadania do dnia 31 grudnia. Prośbę swą motywuje robotami dodatkowymi oraz sytuacją związaną z COVID- 19.
Wartość robót budowlanych: 5 303 599,16 zł
Termin wykonania: 2 listopad.

5. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W MIESZKALNYCH BUDYNKACH KOMUNALNYCH

Budynek przy u. Radoszowskiej 123

Wykonawca robót budowlanych, Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „Ecomplex" Ewa Grinspek, realizuje roboty budowlane obejmujące: wykonanie izolacji cieplnej i przeciwwilgociowej ścian fundamentowych, wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u., przygotowanie pomieszczenia kotłowni. Wykonano obróbkę nowych okien, oraz ukończono prace związane z wykonaniem tynków cienkowarstwowych w części nadziemnej.
Termin wykonania: 6 maj.
Wartość umowy: 590 929,46 zł brutto

Budynek przy u. Barwnej 1

Wykonawca robót budowlanych, konsorcjum firm: lider Fobud Sp. z o. o. oraz uczestnik FOBUD Tomasz Frydecki, wykonał prace ziemne związane z wykonaniem izolacji cieplnej i przeciwwilgociowej ścian fundamentowych. Wymurowano komin dla nowego kotła węglowego. Rozpoczęto roboty związane z ociepleniem elewacji. Trwają prace związane z wykończeniem pomieszczenia nowej kotłowni i składu opału oraz z wykonaniem instalacji c.o. i c.w.u.
Termin wykonania 26 październik.
Wartość umowy: 930 468,68 zł brutto

Budynek przy ul. Gen. Józefa Bema 103 a

Wykonawca robót budowlanych, Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „Ecomplex" Ewa Grinspek, realizuje roboty budowlane obejmujące: prace związane z wykonaniem tynku cienkowarstwowego, elementów wykończonych płytką klinkierową, wykonanie izolacji cieplnej i przeciwwilgociowej ścian fundamentowych. Zakończono ocieplenie elewacji wełną mineralną oraz wylewki w komórkach lokatorskich i pomieszczeniu wymiennikowni.
Termin wykonania: 6 maj .
Wartość umowy: 444 621,45 zł brutto
Wykonawca zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu realizacji zadania dla budynku przy ul. Radoszowskiej 123 oraz budynku przy ul. Generała Józefa Bema 103a. Prośbę swą motywuje sytuacją związaną z COVID- 19.

Budynek przy ul. Plebiscytowej 37

Wykonawca robót budowlanych, Firma Budowlana „FACH BUD" Krzysztof Lasyk z siedzibą w Kietrzu, wykonał częściowo drenaż opaskowy wzdłuż ścian budynków niższych i iniekcję w ścianach

piwnic. Trwają prace ziemne związane z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej i termicznej kolejnych ścian fundamentowych oraz prace związane z docieplenieniem ścian nadziemia budynku parterowego i piętrowego niepodpiwniczonego. Rozpoczęto prace związane z docieplenieniem skosów dachu budynku piętrowego. Wykonano częściowo drenaż opaskowy wzdłuż ścian budynków niższych,
Termin wykonania: 23 sierpień .
Wartość umowy: 681 423,28 zł
Nadzór inwestorski nad realizacją inwestycji przy ul. Barwnej 1 prowadzi Grzegorz Połomski – STUDIO POŁOMSCY Edyta Połomska z siedzibą w Rydułtowach.
Nadzór nad realizacją inwestycji przy ul. Gen. Józefa Bema 103 a, Radoszowskiej 123 i Plebiscytowej 37 prowadzi PUI Sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku.

Budynek przy ul. Gen. Józefa Bema 6,6a oraz budynek przy ul. Gen. Józefa Bema 28

Trwają prace projektowe dotyczące termomodernizacji budynków, które realizuje Waldemar Bober „Studio Architektury Bober" z siedzibą w Radlinie. Źródłem ciepła po przeprowadzonej kompleksowej termomodernizacji w budynkach będzie kotłownia gazowa.
Wartość umowna prac projektowych dla każdego z budynków: 31 365,00 zł
Termin wykonania dla każdego z budynków: 26 czerwiec.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 49 i 70, budynek przy ul. Adama Mickiewicza 6, budynek przy ul. Bohaterów Warszawy 38, budynek przy ul. Raciborskiej 242, 244 i 427 oraz budynek przy ul. Ofiar Terroru 78

Przygotowano materiały celem przeprowadzenia procedury przetargowej na opracowanie dokumentacji projektowej termomodernizacji (budynek przy ul. Ofiar Terroru 49 i 70, budynek przy ul. Adama Mickiewicza 6, budynek przy ul. Bohaterów Warszawy 38). Dla budynków tych źródłem ciepła po przeprowadzonej kompleksowej termomodernizacji i likwidacji kotłów węglowych będzie kotłownia gazowa. Natomiast dla budynków przy ul. Raciborskiej 242, 244 i 427 oraz budynku przy ul. Ofiar Terroru 78 przygotowywane są materiały celem przeprowadzenia procedury przetargowej na opracowanie dokumentacji projektowej termomodernizacji. Dla budynków tych źródłem ciepła będzie węzeł wymiennikowy zasilany z sieci ciepłowniczej. Wszystkie budynki zostaną doposażone w instalację ciepłej wody użytkowej wraz z instalacją solarną.

6. MODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2

Trwają prace projektowe, które realizuje Pracowania Projektowa „PIK" s.c. Anna i Maciej Pindurowie z siedzibą w Żorach. Koncepcja projektowanej modernizacji Szkoły Podstawowej nr 2 zawiera m.in. :
5 sal oddziałowych – przedszkolnych, każda z własnym węzłem sanitarnym - usytuowane na części parteru segmentu a szkoły,
4 pomieszczenia biurowe przeznaczone dla Miejskiego Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych - usytuowane na II piętrze segmentu A szkoły, dodatkową klatkę schodową przystosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych obsługującą projektowane przedszkole oraz nowe pomieszczenia dla MZOPO.
Wartość umowy: 78 388,70 zł brutto
Termin wykonania prac projektowych: 2 lipca.

7. UTWARDZENIE TERENU PRZY UL. W. KORFANTEGO.

Przygotowywane są materiały do przeprowadzenia procedury przetargowej na wykonanie robót budowlanych.

8. MODERNIZACJA BUDYNKU ŻŁOBKA - WINDA

Przygotowano zapytanie ofertowe na dostawę i montaż nowej windy towarowej (gastronomicznej).
Termin składania ofert: do 11 maja.
Wartość zadania inwestycyjnego: 50 000,00 zł.

9. BUDOWA PIŁKOCHWYTU NA BOISKU TRENINGOWYM ORAZ MODERNIZACJA NAGŁOŚNIENIA NA STADIONIE MIEJSKIM „NAPRZÓD" - BUDŻET OBYWATELSKI 2021

Inwestycja w ramach budżetu obywatelskiego. Z uwagi na różnorodny zakres prac, została podzielona na dwie części: dostawę i montaż nagłośnienia oraz budowę piłkochwytu.
W dniu 17 marca zawarto umowę na dostawę i montaż wraz z uruchomieniem nagłośnienia na Stadionie Miejskim „Naprzód" z firmą Rduch Elekroakustyka Jan Rduch z Godowa za cenę 29 156,41 zł.
Termin wykonania dostawy wraz z montażem nagłośnienia: 12 maj.
W zakresie wykonania piłkochwytu na boisku treningowym opracowano program funkcjonalno-użytkowy. Przygotowano zapytanie ofertowe w formule „zaprojektuj i wybuduj" na opracowanie dokumentacji projektowej. Na boisku treningowym planuje się piłkochwyt o długości 62 m i wysokości 5 m.
Termin składania ofert cenowych: do dnia 5 maja.
Wartość zadania inwestycyjnego: 46 880,00 zł

10. WYBIEG DLA PSÓW „PSI KWADRAT" PRZY UL. A. MICKIEWICZA — BUDŻET OBYWATELSKI 2021

Planuje się wykonanie wybiegu dla psów na działce miejskiej nr 552/54 przy ul. Adama Mickiewicza (obok Orlika przy Bibliotece). Na terenie wybiegu będą się znajdować min.: elementy placu zabaw dla psów, ławeczki, kosze na psie odchody i kosze naśmieci, lampy. Teren będzie ogrodzony.
Wartość zadania inwestycyjnego: 52 080,00 zł.

11. MODERNIZACJA DROGI OSIEDLE ORŁOWIEC OD BUDYNKU NR 76 DO BUDYNKU NR 94

W wyniku zapytania ofertowego na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego ofertę złożyła firma ML DESIGN Piotr Lilla z Kończyc Małych, z którą w dniu 12 kwietnia została zawarta umowa na kwotę 22 000,00 zł.
Termin wykonania: 28 sierpień.

12. MODERNIZACJA OSIEDLA NA WZGÓRZU

Zachodzi konieczność aktualizacji kosztorysów inwestorskich.
Termin aktualizacji: do dnia 23 kwietnia.

13. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKU KOMUNALNEGO – OSIEDLE KAROLA 21 w RYDUŁTOWACH

Zlecono firmie TWOIarchitekci Michalina Kluger, Marcin Chmurczyk s. c. aktualizację kosztorysów inwestorskich wraz z opracowaniem dokumentacji zamiennej związanej ze zmianą lokalizacji zasobnika cwu (spowodowaną brakiem miejsca w pomieszczeniu wymiennikowni budynku). Firma w 2019 r. opracowała dokumentację projektową termomodernizacji budynku. Powyższe jest konieczne dla potrzeb projektu planowanego do dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
Wartość umowy: 4 305,00 zł.
Termin wykonania: 22 maj.

14. MODERNIZACJA UL. NOWEJ

W dniu 16 marca w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śl. zostały złożone dokumenty dotyczące udzielenia zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych w zakresie przebudowy ul. Nowej. W dniu 14 kwietnia otrzymano zawiadomienie o zawieszeniu w Starostwie Powiatowym terminów przeprowadzania czynności w okresie od 29marca do 28 kwietnia oraz wezwanie do dokonania uzupełnień do wniosku.

Kartka z kalendarza
Maj

maj 1994 - ukazał się drugi numer Kluki; początkowo gazeta miała być kwartalnikiem , ale z powodu ogromnego zainteresowania zaczęto ją wydawać co miesiąc, w pewnym okresie, co dwa tygodnie,
w 1931r. z połączenia Niewiadomia Górnego i Niewiadomia Dolnego powstała gmina Niewiadom,
w 1956r. - powstał w Warszawie pierwszy ośrodek telewizyjny,
8.V.1945r. - podpisano w Berlinie akt kapitulacji Niemiec,
20.V.1506r. - zmarł w wieku 54 lat Krzysztof Kolumb,
21 - 27.V.1921 - miała miejsce bitwa o Górę Świętej Anny,
1.V.2004r. - Polska weszła do Unii Europejskiej,
25.V.1929r. - urodził się Bolesław Lepiarczyk, lekarz, chirurg, onkolog, w latach siedemdziesiątych dyrektor szpitala w Rydułtowach,
23.V.2015r. - zmarł Alojzy Mura, lekarz, ordynator szpitala w Rydułtowach, autor historii szpitala "Z dziejów lecznictwa w Rydułtowach po 1900 roku" oraz wielu artykułów w prasie medycznej i lokalnej,
16.V.2016r. - zmarł Stanisław Leks, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Rydułtowach, radny miejski, ohonorowany odznaką Przyjaciół Harcerstwa,
23. maju 1931r. z V.1984r. - zmarł Jan Klama, harcmistrz ZHP, komendant Hufca ZHP Rydułtowy,
1.V.1999r. - został powołany Zakład Gospodarki Komunalnej,
18.V.1920r. - urodził się Karol Wojtyła, Ojciec Święty Jan Paweł II,
21.V.1916r. - zmarł ks. Paweł Bernert, proboszcz Parafii św. Jerzego w latach 1892 - 1916.

zebrał: Stanisław Brzęczek

III Powstanie Śląskie - jak do niego doszło?

Gdy Polska była pod zaborami przybyło do niej dużo emigrantów, szczególnie na Śląsk gdzie przemysł był stosunkowo rozwinięty.
Polacy obawiali się, że Śląsk podzielony zostanie na części. Optowali za tym Anglicy i Włosi. Powiat pszczyński i rybnicki oraz część powiatu katowickiego pragnęli przydzielić do Polski. Reszta Śląska zostać przy Niemcach i Czechach. Jednakże generał Henri Le Rond proponował by cały Śląsk przydzielić do Polski. Istniało jednak niebezpieczeństwo, że projekt generała nie zostanie zaakceptowany. W tej sytuacji Wojciech Korfanty będący wówczas w Katowicach postanowił zwołać na 30 kwietnia 1921 r. zebranie przywódców stronictw politycznych, peowiaków, związki zawodowe do Bytomia.
Podczas obrad stwierdzono, że ze względu na duży przypływ emigrantów niemieckich na Śląsk może on być w całości przydzielony do Niemiec, wskazywały na to wyniki plebiscytu , gdzie za Niemcami zagłosowało 707 393 osób a za Polską 479 365 osób. Jednakże w powiecie rybnickim oddano 65,2% glosów za Polską, za Niemcami natomiast 34,8% głosów. Wobec czego, zdaniem obradujących nie można było na co czekać. Na zebraniu uchwalono by w nocy z 2 na 3 maja wybuchło III powstanie. Na terenie Rydułtów powstała Kompania Saperska, dowódcą mianowano

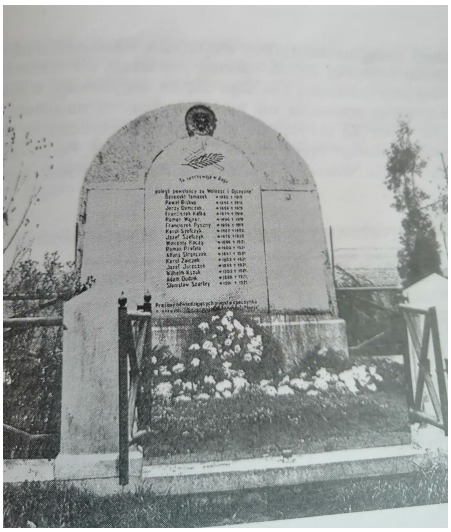

Pomnik ku czci poległych w powstaniach śląskich. Zniszczony na początku okupacji hitlerowskiej, Źródło: Rydułtowy. Zarys dziejów Aleksandra Matuszczyk - Kotulska

Andrzeja Hercoga, zastępcą został Wojciech Żyła, zięć Wilhelma Chrószcza. W godzinach nocnych 200 powstańców zebrało się na rynku w okolicy budynku pana Jakuba Wity. Z kopców ziemniaczanych pana Karola Stańka wyciągnięto karabiny wraz z amunicją, które przekazano powstańcom, a z mieszkania pana Wincentego Koczego z ulicy Skalnej zabrano cztery karabiny maszynowe.
Podczas zbiórki zostały utworzone dwie kompanie, 1 i 4. Pierwszym zadaniem powstańców było zdobycie dworca kolejowego, następnie poczty (centrala telefoniczna) oraz tunelu kolejowego. Kolejni powstańcy udali się w kierunku Szkoły Podstawowej nr 1, gdzie stacjonowały wojska włoskie w ilości 150 żołnierzy. Włosi rozbroili i aresztowali 11 powstańców miedzy innymi: W Chrószcza, W. Mandrysza, J. Połomskiego, S. Kocjana, A. Faskę.
Dopiero zbrojne interwencje I Batalionu Powstańców z Rybnika zmusiła Włochów do pertraktacji i wypuszczenia rydułtowskich powstańców. W czasie tych potyczek w Rydułtowach zginął powstaniec Jan Matuszek.
Rankiem 3 maja rydułtowska 1 i 4 kompania oraz batalion z Rybnika udali się w kierunku Odry. W Rzuchowie powstańcy ostrzelani byli przez Niemców znajdujących się w ogrodzie i zabudowaniach gospodarczych pałacu. Zginęło wówczas trzech powstańców: Alfons Stryczek, Wincenty Koczy, Roman Prefeter.
Maszerując w kierunku docelowego punktu - Góry Świętej Anny powstańcy napotkali w miejscowościach: Olszowa, Księży Las, Brzezinka i Zimna Woda niemieckie wojska, z którymi stoczono bójki. Amunicję dostarczał powstaniec Jan Ferdynand konnym wozem.
Podczas walk na Górze Świętej Anny śmierć poniosło 10 powstańców rydułtowskich.
Ilu rydułtowików oddało życie podczas trzech powstań śląskich? Ilu spoczywa w mogiłach, tam gdzie toczyły się mniejsze walki na trasie ich przemarszu?
Historię tę snuję na podstawie opowiadań mojego dziadka, uczestnika wszystkich trzech powstań śląskich , który po II Wojnie Światowej awansowany został do stopnia porucznika. Słuchałem jego opowieści bez pytań, nie interesowały mnie szczegóły, miałem wtedy około 15 lat, ale to co zapamiętałem dorzuciłem do tekstu. Szkoda, że dziadek już nie żyje. Dawno odszedł i On i inni bohaterowie powstań śląskich, dzięki którym jesteśmy Polakami.
Drogi czytelniku! To bardzo okrojony tekst o III Powstaniu Śląskim oparty na książce Aleksandry Matuszczyk - Kotulskiej, wspomnieniach Waldemara Chrószcza i moich notatkach. Trudno po 100 latach ustalić jedną prawdę o tym co się wówczas zdarzyło. Wierzę jednak w opowieści tych, którzy ocaleli i w latach 1960 i 70-tych bywali na corocznych spotkaniach powstańców z rydułtowskimi harcerzami na tradycyjnej grochówce w sali na Żymełkowcu, gdzie ja też byłem i słuchałem. Teraz to opisałem.

Stanisław Brzęczek

15 sposobów na przesilenie wiosenne

Przyroda budzi się do życia, ale czasem nie nadąża za nią nasz zmęczony po zimie organizm. Poznaj sposoby na przesilenie wiosenne.

Jak podaje CBOS na zmianę pór roku ponad połowa Polaków reaguje gorszą formą, a wiele osób uskarża się na zaostrzenie wcześniej istniejących dolegliwości i chorób. Polskie statystyki potwierdziły obserwacje z innych krajów Europy Środkowej i Północnej, gdzie wręcz mówi się o syndromie wiosennego osłabienia. Samo w sobie nie jest ono wprawdzie chorobą, ale dopóki nie minie po 2-4 tygodniach, wymaga traktowania jak choroba. Kluczowe znaczenie ma dieta.

Do takich wniosków doszli naukowcy brytyjscy, którzy na przedwiośniu zalecają jadłospis bogaty w witaminy, sole mineralne i kwasy omega-3. Każdy z nas w mniejszym lub większym stopniu czuje spadek energii, osłabienie, rozdrażnienie czy miewa chwiejny nastroje. Jednak dużo gorzej znosimy kaprysy marcowej aury, gdy chorujemy na serce, zapalenie stawów, sezonową depresję czy jesteśmy wrzodowcami. Ale na szczęście na wszystko znajdzie się rada!

Barometr w dół - Łamanie w kościach

„Strzyka mnie w stawach – będzie padać" – mawiały babcie, które niczym telewizyjne pogodynki zapowiadały zmianę aury. Naukowo udowodniono, że spadek ciśnienia atmosferycznego i chłodny front spowalniają krążenie. Ściany naczyń leniwiej niż do tej pory kurczą się i rozkurczają, a krew i płyny tkankowe rozrzedzają się. Efekt – stajemy się podatniejsi na przechłodzenie, co szczególnie odczuwają kości i stawy. Do tego, przy upośledzonym krążeniu, organizm wolniej oczyszcza się z toksyn, które nasilają stany zapalne.

Stąd gdy nadciągają chmury i chłodniejsze powietrze aż 80 proc. chorujących na jakąkolwiek postać autoimmunologicznego zapalenia stawów (najczęściej RZS, łuszczyca, zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa, toczeń) ma zaostrzenie choroby. Stawy bolą, stają się rozgrzane, opuchnięte i sztywne. Podobnie przy wiosennych kaprysach aury odzywają się stare kontuzje i miejsca, gdzie kiedyś kości były złamane. Tak samo jak skręcona przed laty kostka, reagują zniszczone, uszkodzone kolana, nadgarstki czy barki, w których wytarte są chrząstki (to klasyczne zmiany zwyrodnieniowe). Co istotne bóle stawów odczuwamy już na 5–10 godzin przed załamaniem pogody.

Nasza rada:

Nie pozwól ciału zmarznąć

Reumatolodzy zachęcają pacjentów, by przez 2-3 dni niżowej aury pozostali w domowych pieleszach. Ale jeśli marcowy deszcz ze śniegiem wisi w powietrzu, a musisz na dłużej wyjść na zewnątrz, zabierz dodatkowe ubranie. Do tego przed położeniem się spać, weź ciepłą kąpiel, a po niej natrzyj obolałe miejsca rozgrzewającym maściami i kremami.

Oszczędzaj stawy

W najchłodniejsze dni zafunduj im krótki urlop: ogranicz chodzenie po schodach i noszenie ciężkich zakupów, odłóż gruntowne sprzątanie i forsowne prace, w tym m.in. wielogodzinne klikanie myszką i pisanie na klawiaturze. W ten sposób oszczędzasz nadgarstki, łokcie, kolana, biodra i barki, które, kiedy zaostrza się w nich stan zapalny, są wielokrotnie bardziej podatne na uszkodzenia.

Stosuj naturalne kuracje przeciwzapalne i przeciwbólowe

Skuteczne są herbatki i sałatki ze świeżym imbirem oraz dania przyprawiane curry i kardamonem. Warto też pić codziennie tran, bo w pewnym sensie „oliwi" stawy, a przy tym zmniejsza ich obrzęk i ból.

Jedz jak najwięcej cytrusów

Do takich wniosków doszli australijscy uczeni, którzy zaobserwowali, że kojąco przy zmianach w stawach wpływają pomarańcze i świeżo wyciskany z nich sok. Wszystko dzięki naturalnej, pochodzącej z owoców witaminie C.

Serce jak na dopingu

Idealnie odzwierciedla sytuację stare, ludowe porzekadło: w marcu jak w garncu! Za gwałtownie ścierającymi się zimnymi i ciepłymi frontami nie nadąża układ krążenia. Kiedy temperatura powietrza oscyluje wokół zera, w skórze i odsłoniętych częściach ciała np. dłoniach, nosie, uszach kurczą się drobne naczynia. By krew dopływała do nich bez zakłóceń, serce zmuszone zostaje do intensywniejszego wysiłku.

Zmiany pogody pobudzają także tarczycę do produkcji hormonów, a to z kolei może sprawić, że serce tłucze się jakby było uwięzione w klatce piersiowej. Nie tak szybko jest ono w stanie „wrzucić na luz", gdy zza chmur wyjrzy słońce, zrobi się ciepło i wzrośnie ciśnienie atmosferyczne. Częste o tej porze roku przepychanki wyżów z niżami, przekładają się na skaczące ciśnienie krwi, które dla sercowców i nadciśnieniowców (oba schorzenia zwykle idą w parze) może oznaczać nie tylko gorsze samopoczucie ale nawet zawał lub udar. Tu właśnie tkwi przyczyna smutnej statystyki: w Polsce najwięcej zawałów odnotowuje się w marcu w trakcie gwałtownie zmieniających się frontów atmosferycznych.

Nasza rada:

Chroń się przed wiosennym, zbyt rześkim i ostrym powietrzem

Unikaj wychodzenia z domu i zrezygnuj ze spacerów, gdy wieje silny, zimny wiatr. Pobudza on produkcję histaminy, pod wpływem której kurczą się oskrzela i płuca, co sprzyja niedotleniu organizmu i źle wpływa na serce.

W okresie przesilenia kilka razy dziennie mierz ciśnienie krwi

Najlepiej co 3-4 godziny, zawsze przed jedzeniem. Każdy z pomiarów zapisuj, by wiedzieć na ile aura zakłóca krążenie. Przy nieprawidłowych wynikach (powyżej 140/90 mmHg) lub bardzo skaczącym ciśnieniu (raz bardzo wysokie, potem znowu niskie), od razu pójdź do lekarza, który oceni, czy nie należy zweryfikować dawki zażywanych przez ciebie leków nasercowych i na nadciśnienie, albo znajdzie sposób na uregulowanie ciśnienia.

W chłodne dni i przy nadchodzącym wyżu ogranicz pobudzające napoje

Po wyjątkowo mocnej kawie i herbacie serce zaczyna pędzić jak lokomotywa, a to przy rosnącym ciśnieniu krwi spowodowanym wahaniami aury może skończyć się długotrwałym nieprzyjemnym kołataniem**.**

Więcej ciepłych dni - czas dla wrzodowców

Wiadomo: wrzody żołądka i dwunastnicy mają swoje przysłowiowe 5 minut dwa razy w roku – jesienią i wiosną. Lekarze od dawną usiłują dociec, dlaczego. Pierwszym podejrzanym okazała się bakteria Helicobacter pylori, która uszkadza śluzówkę żołądka i jelita przygotowując „grunt" dla wrzodów. Wczesną wiosną, wraz z budzącą się ze snu przyrodą, również i te mikroby stają się aktywne.

Na dodatek trudno nad nimi zapanować układowi odpornościowemu, który po zimie pracuje mniej sprawnie. Niedawno okazało się, że wrzody najsilniej dokuczają w dni, gdy jest deszczowo i równocześnie rośnie temperatura powietrza. Przy takiej pogodzie organizm zwiększa produkcję histaminy, pod wpływem której powstaje zdecydowanie więcej kwasu solnego w żołądku. Przy rosnącym zakwaszeniu pojawia się zgaga i „odzywają" się nawet zabliźnione dawno zmiany.

Nasza rada

Z wyprzedzeniem sięgaj po leki

Śledź prognozy pogody, by odpowiednio wcześniej zacząć zażywać środki neutralizujące kwas solny lub zmniejszające jego wydzielanie – te ostatnie od niedawna kupuje się bez recepty (np. Bioprazol, Controloc).

Podchodź z rezerwą do przeciwbólowych i przeciwgorączkowych tabletek

Drażniąco na śluzówkę żołądka działają wszelkie NLPZ (niesteroidowe leki przeciwzapalne). Nie bierz ich, jeśli wrzody dają ci się we znaki. Wtedy ból głowy i gorączkę bezpieczniej łagodzić paracetamolem.

Zaczynaj dzień od łyżki tranu na czczo

Po pierwsze wzmocnisz odporność, a po drugie kiedy tłuszczowa powłoka pokryje śluzówkę żołądka i jelita, ochroni ją przed drażniącym działaniem wydzielanych kwasów. Poranną porcję tranu z powodzeniem zastępuje kleik z siemienia lnianego.

Unikaj multiwitaminowych suplementów

Chodzi tu wyłącznie o klasyczne tabletki (a nie kapsułki, wypełnione tłuszczową bazą) i proszki do rozpuszczania w wodzie z zestawem kilkunastu składników, po których czasami czujesz odbijanie i zgagę. Żołądek wrzodowców nie przepada zwłaszcza za witaminą C, bo to naturalny kwas askorbinowy.

Niżowa aura - depresyjny nastrój

Prawie 90 proc. osób na brak słońca reaguje gorszym samopoczuciem psychicznym. Stan ten utrzymuje się nawet do kwietnia. Natomiast sezonowa depresja (tzw. SAD - z ang. seasonal affective disorder, trwające kilka miesięcy obniżenie nastroju, które mija samo wraz z większą ilością słońca) dotyczy co dziesiątego Polaka. To efekt niedoboru serotoniny, hormonu wytwarzanego w mózgu pod wpływem światła.

Najgorsze okazują się miesiące luty i marzec, i to z kilku powodów. Po pierwsze nadal mamy niedostatek słońca. Po drugie na przedwiośniu pogoda bywa niezwykle kapryśna. Kiedy niebo zaciąga się deszczowymi chmurami nasz, i tak nie najlepszy nastrój, leci w dół. Do tego dochodzi rozkojarzenie, dekoncentracja, zmęczenie i mimo braku energii – trudności z zaśnięciem po położeniu się do łóżka.

Nasza rada

Zdecyduj się na seanse w saunie na podczerwień

Wystarczy przez miesiąc chodzić do niej dwa-trzy razy w tygodniu, by zauważyć efekty. Z jednej strony, po antydepresyjnej kuracji światłem odzyskasz dobrą kondycję psychiczną, z drugiej – wzmocnisz osłabioną odporność.

Wspieraj się ziołami poprawiającymi samopoczucie

Na wiosenne pogodowe huśtawki organizm odpowiada zwiększoną produkcją adrenaliny. Pierwszą reakcją jest lekkie pobudzenie i rozdrażnienie, po którym w krótkim czasie przychodzi senność, spadek witalności i depresyjny nastrój. Żeby tego uniknąć bierz ziołowe środki z kozłkiem, melisą czy dziurawcem lub preparaty z magnezem i witaminami z grupy B.

Wystawiaj buzię do słońca

Korzystaj z każdego pogodnego dnia, by choć na pół godziny wyrwać się z pracy na spacer albo chociaż posiedzieć przy otwartym oknie. Dobrym pomysłem jest też krótki urlop i oderwanie się od codziennych stresów, co szybko poprawi nastrój.

***Uwaga!** Powyższa porada jest jedynie sugestią i nie może zastąpić wizyty u specjalisty. Pamiętaj, że w przypadku problemów ze zdrowiem należy bezwzględnie skonsultować się z lekarzem!*

https://stylzycia.polki.pl/choroby,15-sposobow-na-przesilenie-wiosenne,10027910,artykul.html

WSZYSTKO O ZDROWIU

EXPRESOWO Z ŻYCIA MIASTA

Karolina Jonderko nagrodzona w World Press Photo. Po dobrej informacji o nominacji dla pochodzącej z Rydułtów Karoliny Jonderko w konkursie World Press Photo nadeszła jeszcze lepsza - fotografka została nagrodzona! Karolina Jonderko zajęła drugie miejsce w kategorii projektów długoterminowych . World Press Photo to fotograficzny Oscar więc dla fotografa to najwyższe wyróżnienie w fotografii prasowej. Ja jeszcze się z tym oswajam bo powiem szczerze, że jestem w szoku. Pracuje nad projektem już 6 lat. Jestem przeszczęśliwa i gotowa do dalszych działań – powiedziała nam niedawno Karolina Jonderko. Znalazła się w gronie trzech Polaków nagrodzonych w tej edycji konkursu. 15.04.2021

Już nie zarobią na ludzkich dramatach. Nielegalne kasyno rozbite. W sobotę 17 kwietnia policjanci Wydziału ds. Przestępczości Gospodarczej Komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śląskim wspólnie z funkcjonariuszami Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego Delegatury w Rybniku ujawnili w Rydułtowach nielegalne kasyno. W trakcie przeszukania lokalu zabezpieczono m.in. gotówkę oraz automaty do gier hazardowych . Policjanci podczas prowadzonych czynności w lokalu mieszczącym się na terenie Rydułtów, zabezpieczyli m.in. cztery automaty służące do gier losowych oraz gotówkę 21.04.2021

Mieszkańcy Rydułtów mogą już odebrać maseczki. Gdzie? Do Rydułtów przyjechały maseczki ochronne, które zostały udostępnione przez Agencję Rezerw Materiałowych we współpracy ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach. Mieszkańcy mogą je nieodpłatnie odebrać. Pod spodem publikujemy listę punktów, w których można to zrobić.
Miejsca, w których dostępne są maseczki:

- wszystkie szkoły podstawowe na terenie miasta (SP1, SP2, SP3, SP4),
- przedszkola publiczne i niepubliczne(Ochronka, Pod Nutką) oraz Miejski Żłobek w Rydułtowach,
- wszystkie Jednostki Organizacyjne Miasta (RCK „Feniks", Straż Miejska, Biblioteka Publiczna, MZOPO, MOPS, OPP, POP, ZGK, ZGK-RAFA),
- wszystkie rydułtowskie parafie (Rynek, Orłowiec, Radoszowy),
- Rydułtowski Park Przedsiębiorczości – Targ – rozdawane w dni targowe,
- Urząd Stanu Cywilnego,

Urząd Miasta Rydułtowy – kancelaria.
Maseczki zostały zakupione ze środków budżetu państwa, na który składają się wszyscy obywatele. Jednak mieszkańcy, którzy odbiorą maseczki, nie będzie zobowiązani do uiszczenia dodatkowych opłat z tego tytułu. 21.04.2021

Nowiny Wodzisławskie w sieci sklepów Biedronka
Właściciel sieci Biedronka w porozumieniu ze Stowarzyszeniem Gazet Lokalnych wprowadził 38 nowych tytułów lokalnej prasy, w tym Nowiny Wodzisławskie, do swoich sklepów. Od wtorku 20 kwietnia można je kupić w każdej Biedronce na terenie powiatu wodzisławskiego, wyposażonej w stojak z prasą. - To ważne, bo wielu naszych czytelników robi zakupy właśnie w Biedronce. Szczególnie w mniejszych miejscowościach 23.04.2021

W Pszowie punkt szczepień miał być na lodowisku. Ostatecznie go nie będzie. Dlaczego? Nawet 300 osób dziennie ma zaszczepić Punkt Szczepień Powszechnych (PSP), który ma zostać uruchomiony w szpitalu w Rydułtowach. W Pszowie brano pod uwagę utworzenie dodatkowego punktu szczepień na terenie lodowiska, jednak pomysł nie będzie realizowany. W Pszowie punkt szczepień znajduje się w VITAMED, ul. Władysława Andersa 22. Zamiast punktu szczepień na lodowisku, dodatkowe punkty powstaną w szpitalu w Rydułtowach i w Wodzisławiu Śląskim. 23.04.2021

Pasi kwadrat i piłkochwyt w planach do września. W tegorocznej edycji Rydułtowskiego Budżetu Obywatelskiego wygrały dwie ciekawe i ważne dla mieszkańców inwestycje. Pierwsza to budowa wybiegu dla psów, a druga to budowa piłkochwytu oraz nagłośnienia na stadionie. 24.04.2021

NFZ zatwierdziło punkt szczepień w Rydułtowach. W poniedziałek, 26 kwietnia w Punkcie Szczepień Powszechnych w Rydułtowach dbyła się wizytacja przedstawicielek Narodowego Funduszu Zdrowia. Punkt został "odebrany", co oznacza, że już niedługo będzie mógł szczepić mieszkańców. W założeniu rydułtowski punkt ma szczepić 200-300 osób dziennie. W tym celu uruchomione zostaną 3 zespoły szczepiące. Zgodnie z planami, o ile nie wystąpią przeszkody zewnętrzne, szczepienia w szpitalu mają ruszyć 11 maja. Drugi punkt powstał w Szpitalu w Wodzisławiu Śl. Szczepienia odbywają się w nim od 23 kwietnia.
Rejestracji na szczepienie przeciw COVID-19 w obu punktach można dokonać:

- **dzwoniąc na całodobową i bezpłatną infolinię – 989,**
- **elektronicznie poprzez e-Rejestrację dostępną na pacjent.gov.pl,**
- **poprzez Internetowe Konto Pacjenta.**

Sklepowy rozbójnik w szarpaninie zgubił buta. I skończył na komisariacie. Do zdarzenia doszło we wtorek 27 kwietnia w godzinach dopołudniowych na terenie jednego z supermarketów w Rydułtowach. Jak relacjonuje Policja, 22-letni mężczyzna pochodzący z powiatu wodzisławskiego, wyszedł poza linie kas z koszykiem pełnym zakupów. Widząc to, pracownik ochrony oraz ekspedientka natychmiast ruszyli w pościg za złodziejem, dzięki czemu mężczyzna po krótkiej szarpaninie odrzucił koszyk i uciekł, tracąc przy tym jeden ze swoich butów.
Bez jednego buta ciężko się ucieka, i w ogóle chodzi, więc sprawca po chwili powrócił, aby - niczym baśniowy Kopciuszek - odzyskać zagubione obuwie. Tyle że w tym przypadku nie było mierzenia, bo złodziej wdał się ponownie w przepychankę z pracownikami sklepu i ochroniarzem, którzy próbowali go ująć do czasu przyjazdu Policji. Mężczyzna wielokrotnie groził pracownikom i skutecznie wyrwał się, uciekając w kierunku jednego z osiedli.
Wezwani na pomoc policjanci z Rydułtów przystąpili do patrolowania pobliskich ulic w celu zatrzymania mężczyzny, który został szczegółowo opisany przez pracowników sklepu. Na jednej z ulic dzielnicowi zauważyli mężczyznę, który odpowiadał wskazanemu rysopisowi i na ich widok zaczął uciekać. Po krótkim pościgu na nogach policjanci zatrzymali 22-latka. 30.04.2021

Zdecydowali o końcu górnictwa. Porozumienie przyjęte, w tle rozmowy o sprawiedliwej transformacji. Strona społeczna oraz przedstawiciele Ministerstwa Aktywów Państwowych parafowali umowę dotyczącą transformacji sektora górniczego, czyli mówiąc wprost likwidacji górnictwa do 2049

roku. W porozumieniu zawarte zostały kwestie m.in. indeksacji wynagrodzeń, powołania Funduszu Transformacji Śląska oraz osłon socjalnych dla pracowników likwidowanych zakładów. Porozumienie nie dotyczy natomiast Jastrzębskiej Spółki Węglowej, ze względu na pokłady węgla koksowego, wykorzystywanego w produkcji stali i wpisanego na listę surowców strategicznych UE.

Najważniejsze ustalenia porozumienia społecznego

W umowie społecznej uzgodniono przede wszystkim:

- mechanizm finansowania spółek sektora górnictwa węgla kamiennego,
- indeksację wynagrodzeń,
- zasady budowy i wdrażania instalacji tzw. czystego węgla,
- powołanie specjalnego Funduszu Transformacji Śląska,
- terminy zakończenia eksploatacji węgla kamiennego w poszczególnych kopalniach w perspektywie do końca 2049 r.,
- pakiet świadczeń socjalnych dla pracowników likwidowanych zakładów.

JSW poza ustaleniami

Ostatecznie do porozumienia zdecydowała się nie przystępować Jastrzębska Spółka Węglowa. W związku z tym JSW nie wyznaczy dat zamknięcia swoich kopalń, a tym samym nie otrzyma także dopłat z budżetu do wydobycia. Dla jastrzębskiej spółki węgiel energetyczny jest produktem ubocznym, a ponad 70 proc. jej wydobycia stanowi węgiel koksujący. Na ten rodzaj węgla wciąż jest duże zapotrzebowanie, gdyż jest on wykorzystywany do wytwarzania koksu niezbędnego w produkcji stali.28.04.2021

Skrzat Odkrywca chce pokonać pieszo 100 tys. km. Do niecodziennego spotkania doszło w Rydułtowskim Ośrodku Sportu i Rekreacji. Odwiedził go Sebastian Majewski, znany pod pseudonimem Skrzat Odkrywca, który chce pieszo pokonać 100 000 kilometrów. Odwiedza ciekawe miejsca związane ze sportem i aktywnością, ale nie tylko. 04.05.2021

Dwa nowe auta trafią do strażaków. Dojdzie jednak do zakupu nie jednego, a dwóch pojazdów dla powiatowej straży pożarnej. Trafią one do jednostek w Wodzisławiu Śl. i Rydułtowach. 04.05.2021

Co dalej z drogą Racibórz-Pszczyna? Jeszcze w maju odbędzie się pierwsze spotkanie reaktywowanej grupy roboczej d/s Regionalnej Drogi Racibórz Pszczyna przy marszałku województwa śląskiego. Marszałek Wojciech Kałuża będzie pełnił osobisty nadzór nad pracami grupy. Senator Ewa Gawęda z poziomu centralnego będzie lobbować o środki na budowę kolejnych etapów drogi, a jedną z szans na ich pozyskanie ma być Krajowy Plan Odbudowy.

Etapy realizacji budowy drogi Racibórz-Pszczyna:

- 8 kilometrowy odcinek od Rudnika do ul. Piaskowej w Raciborzu
- dokończenie "wschodniej obwodnicy" Raciborza (luty 2022 roku)
- ponad 2 kilometrowy odcinek od ul. Sportowej w Rybniku do Radoszów w ciągu DW 935 (gm. Rydułtowy)
- odcinek do ul. Pstrążkiej (gm. Kornowac)
- niespełna 10 km odcinek łączący Kornowac z ul. Piaskową w Raciborzu

07.04.2021

Pooglądała już ponad 500 seriali latynoamerykańskich. Wszystko ma zapisane w zeszytach. Seriale latynoamerykańskie ogląda od dziecka, dziś będzie ich już ponad 500. Pasja przerodziła się do tego stopnia, że zaczęła zbierać wszelkie informacje na ten temat i segregować je w zeszytach. Wycina z gazet wiadomości o swoich bohaterach i zbiera je w jedno miejsce. Czy można z oglądania seriali stworzyć arcydzieło? Można, zależy tylko, kto ogląda. Mirela Warsz (Mirelka Mirabela) na co dzień uczy katechezy w Szkoła Podstawowa nr 3 im. Arki Bożka w Rydułtowach. Po pracy jej pasją są seriale latynoamerykańskie. Pooglądała już ponad 500 tytułów, z czego każdy ma około 120-160 odcinków. Nauczyła się języka hiszpańskiego, żeby móc oglądać ich więcej i w oryginale. Do tego od 22 lat prowadzi zeszyty, w których wkleja wycinki z gazet z wiadomościami o serialach, jest w stałym kontakcie z aktorami z Meksyku, a na wycieraczce przed drzwiami do jej mieszkania przeczytamy „Buenos días". Poznajcie Esmeraldę z Rydułtów, kobietę, która udowadnia, że naprawdę wszystko w życiu ma sens.

Na podstawie wiadomości z innych mediów zebrała J. Oleś

https://www.nowiny.pl/Rydultowy https://www.rydultowy.pl
https://www.faceboo.k.com https://www.radio90.pl/tag/rydultowy

W dniu 24 kwietnia w godz. od 13.00 do 20.00 w sali RCK „Feniks" w Rydułtowach, odbył się koncert z okazji 100-lecia III Powstania Śląskiego, w trybie rotacyjnym bez udziału publiczności. Koncert odbył się pod nazwą „Ten dwudziesty pierwszy roczek".

Zachowane były wszystkie obostrzenia sanitarne. Z tego powodu zespoły z naszego regionu występowały z przerwami po kolei. Wystąpiły zespoły: „Łan" z Łańc, „Dzimierzanki" z Dzimierza, „Trojak" z Czernicy, „Rzuchowianki" z Rzuchowa oraz „Gołężanki" z Lubomi.

Wystąpiła także śpiewająca część TMRu , potocznie zwana „Klika Machnika"

Koncert zorganizował Gminny Ośrodek Kultury z Kornowaca, był nagrywany i zostanie wyemitowany 2 maja o godzinie 17 na profilu FB i YT.

Roman Gunia

Klika Machnika z Telewizją

Niewątpliwie wpisy na facebooku o aktywności naszego zespołu regionalnego „Klika Machnika" oraz o uruchomionych „Szpitalnych Izbach Tradycji" - czyli o swoistym muzeum dawnego sprzętu szpitalnego ponad 120 letniego rydułtowskiego szpitala, spowodowało, że naszym zespołem i działaniem Towarzystwa zainteresowała się Redakcja TVP i inne media. W dniu 30 kwietnia do siedziby TMR przybyła ekipa telewizyjna, która nagrywała naszą próbę - okazyjny koncert. Przeprowadzano z częścią zespołu wywiady a potem ekipa robiła kolejny reportaż w oparciu o zbiory w „Szpitalnych Izbach Tradycji", o których opowiadała nasza kustosz Krystyna Piątek. O terminie prezentacji reportaży, które mają być prezentowane na ogólnopolskiej stacji poinformujemy przez internet. Nie dość tego, bo 11 maja spotykamy się z redaktorami Polskiego Radia, którzy będą nagrywać do reportażu o działaniach Towarzystwa Miłośników Rydułtów. Niewątpliwie reportaże są dobrą reklamą naszego Miasta, naszego Stowarzyszenia i pokażą nadal dużą aktywność rydułtowskich seniorów.

H. Machnik

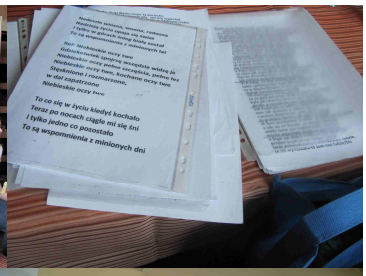

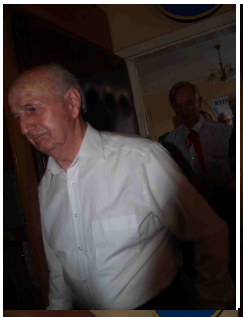
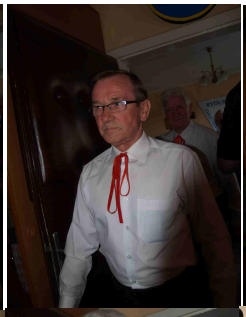

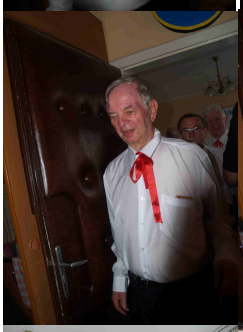

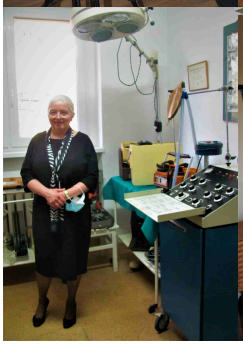
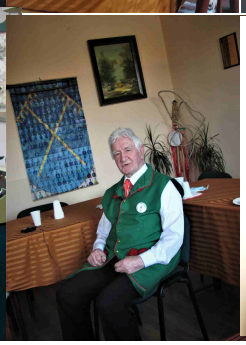

Członek Towarzystwa Miłośników Rydułtów Jurek Majer wystosował pismo do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie hałdy. Przedstawiamy jego treść oraz odpowiedź.

Joanna Rusok

Treść listu:

Szanowna Pani!

W nawiązaniu do treści mojego zapytania w mailu z dnia 18.02.2017 w sprawie hałdy „Szarlota" uprzejmie proszę o odpowiedź na następujące pytania:

1. Kto (instytucjonalnie) może wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o dokonanie wpisu do wojewódzkiego rejestru zabytków budownictwa? Czy wnioskodawcą może być Organizacja Pozarządowa, Samorząd terytorialny (Urząd Miasta) czy też właściciel (w trym przypadku Kopalnia).
2. Jakie warunki dokumentacyjne winien zawierać wniosek o rejestrację? Proszę zacytować podstawę prawną.
3. Czy z momentem wpisu do rejestru zabytków wnioskodawca zobowiązany jest regulować podatek gruntowy na którym posadowiony jest obiekt na rzecz jednostki samorządowej?

Kilka informacji dodatkowych na temat. obiektu:
Hałda (stożek) usypany ze skały płonnej pochodzącej z procesu wzbogacania węgla. Właścicielem obiektu jest Kopalnia "Rydułtowy". Stożek powstał w latach 1950-1990 a sypany był wg technologii wywracania wózków ciągnionych po torach ułożonych na tworzącej stożka. Stożek to dominanta terenowa o rzędnej wysokościowej + 411m npm. widoczny w okolic kilkunastu kilometrów. Ze względu na technologię sypania skały płonnej istniały ogniska zapożarowania (palenia się pozostałości węgla ulokowanego wraz ze skałą płonną na stożku). Kopalnia przy pomocy Firmy zewnętrznej pod nadzorem GIG Katowice prowadziła technologicznie uzgodniony proces sypania skały płonnej na części okalającej wnioskowany do wpisu stożek, z ubijaniem wysokowydajnym walcem – frakcji nawożonej skały, by tym samym ograniczyć dostęp tlenu i przeciwdziałać paleniu się stożka. Na części stożka nawożono materiał inertny, tym samym likwidując ogniska zapożarowania. Dziś hałda ta stanowi cześć przepaloną - w kolorze czerwieni (górna cześć), oraz porośnięta samosiewkami w dolnej części stożka. Kopalnia nadal prowadzi na zwałowisku składowanie skały płonnej w uzgodnionym z Miejscowym Planem Zagospodarowania i z Samorządem Miasta Rydułtowy - projekcie kształtowania bryły zwałowiska. Powstaje pytanie czy można wydzielić z bryły zwałowiska tę cześć którą należy chronić jako zabytek, a na pozostałej części zwałowiska nadal prowadzić działalność związana z lokowaniem skały płonnej wg zatwierdzonej technologii.
Od wielu lat jako organizacja pozarządowa zabiegaliśmy o dokonanie wpisu stożka z przepalonej skały do wojewódzkiego rejestru zabytków budownictwa przemysłowego (sypanie, lub likwidacja hałdy jest działalnością budowlaną i podlega prawu budowlanemu).

Wokół problematycznej rozbiórki hałdy w celu pozyskania materiału na podbudowę nowej drogi relacji Pszczyna- Żory- Rybnik –Racibórz, rozgorzała medialna dyskusja, zaś decyzje wydane przez Urząd Marszałkowski i Starostwa Powiatowego z pominięciem Urzędu Miasta jest wielce krzywdzące, stąd prośba o ukierunkowane działań przeciwstawiającym się tym decyzjom. Załączam zdjęcia przedmiotowej hałdy. Z góry dziękuję za odpowiedzi.

Z poważaniem
Jerzy Majer

W odpowiedzi na Pana maila informuję:

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity z dnia 10 września 2014 roku – Dz. U. z 2014, poz. 1446 z póź. zm.) do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.
Do wniosku dołączone powinny być następujące dokumenty:
1) Potwierdzenie własności nieruchomości, na której znajduje się obiekt, czyli aktualne (wydane w ostatnich trzech miesiącach) zaświadczenie z księgi wieczystej właściwego sądu rejonowego (ze wskazaniem wszystkich właścicieli i posiadaczy obiektu) – wystarczy wydruk z elektronicznej księgi wieczystej;
2) Wypis i wyrys z ewidencji gruntów, wydany i poświadczony przez właściwy oddział geodezji i gospodarki gruntami;
3) Oryginał dowodu uiszczenia przez wnioskodawcę opłaty skarbowej w kwocie 10,00 złotych, wniesionej na konto Urzędu Miejskiego w Katowicach numer 52 1020 2313 2672 0211 1111 1111 (na dowodzi należy dokładnie określić cel wpłaty);
4) Pełnomocnictwo do występowania w imieniu właściciela obiektu wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie 17,00 złotych, wniesionej na konto Urzędu Miasta w Katowicach numer 52 1020 2313 2672 0211 1111 1111 (jeżeli w imieniu strony występuje pełnomocnik);
5) Zdjęcia pozwalające na identyfikację obiektu.
Przed wydaniem decyzji w sprawie wpisu do rejestru zabytków, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków zleca opracowanie karty ewidencyjnej obiektu. Zlecenie to odbywa się raz w roku, pod koniec pierwszego kwartału. Wnioski, które wpłyną po 31 marca danego roku, będą zatem rozpatrywane dopiero w roku następnym. Wykonawca kart zwraca się do wnioskodawcy z prośbą o udostępnienie obiektu w celu wykonania jego opisu i fotografii oraz udostępnienie mu materiałów archiwalnych (np. zdjęć, rzutów, inwentaryzacji, projektwóitp.).
Zgodnie z art. 31 § 1 pkt 1 kpa organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem wszczęcia postępowania, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny.
W myśl przepisu art. 7 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844) – zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.
Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytek jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. W trakcie postępowania administracyjnego wojewódzki konserwator zabytków ustala, czy obiekt posiada wartość historyczną, artystyczną lub naukową, która predestynuje go do objęcia ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, co przedstawia i uzasadnia w decyzji o wpisie do rejestru zabytków lub odmowie wpisu do rejestru. Nie ma listy warunków, które powinien spełniać obiekt wpisywany do rejestru zabytków. Każdy obiekt jest rozpatrywany indywidualnie pod kątem wspomnianych wcześniej wartości historycznych, artystycznych lub naukowych w skali miejscowości, gminy, powiatu, regionu, województwa, a nawet kraju.

Z poważaniem
Katarzyna Limanowska
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach

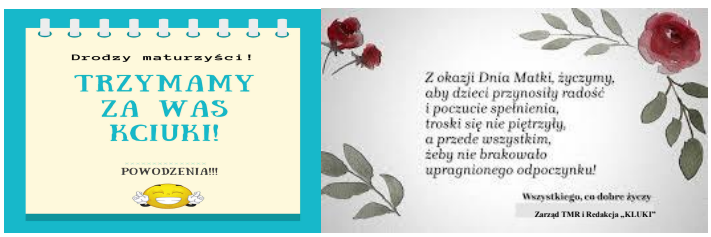

Witam serdecznie, do majowego numeru KLUKI , wybrałam wiersz Wioletty Budyn i moje. Wszystkim mamom, Matkom, Mateńkom, pragnę złożyć najlepsze życzenia z okazji ich święta.

Z poetyckimi pozdrowieniami
Ewa Wierzbinska-Kloska

Matczyne dłonie

delikatne i przejrzyste
jakby utkane z niebieskich
pajęczych nitek

splecione w jedność
z Bogiem
w cichych modlitwach

cudownie uśmierzały ból
ocierały słone krople
z twarzy

gładziły najdelikatniej
po włosach

i jak płatki tulipanów
zamykały w troskliwym
uścisku

Ewa Wierzbinska-Kloska

***

niektórzy ludzie mówią
miłości nie ma - nieprawda
miłość istnieje

wystarczy spojrzeć w twoje oczy
śmiało dotknąć twojej dłoni
spojrzeć jeszcze raz w tym samym
kierunku

ujrzeć w oddali ten sam
blask
usłyszeć śpiew dobrej wróżki
przyrody

by miłość stała się
ponad wszystko

w i d z i a l n a

Ewa Wierzbinska-Kloska

Majowy świt

Jak cudnie przywitać dzień o świcie .
Gdy ptaki śpiewają swe trele obficie .
Majowe kukanie kukułki ,
świergot wróbelka i kosa gwizdanie
to moje najsmaczniejsze śniadanie .
Me zmysły łapczywie konsumują
te piękne śpiewy ptasie ;
na zielonym wśród drzew tarasie .

Maj to miesiąc zakochanych ludzi ,
których świergot ptasi do pieszczoty budzi .
Jak piękne są w moim ogrodzie drzewa .
Jodły , świerki , modrzewie , jabłonie i grusze ;
każdego człowieka pobudzają do wzruszeń .

Wioletta Budyn

w śnie

wyszłam przed dom
na ścieżkę
napotkałam ptaki

sądziłam że przyjazne
a one dziobami kaleczyły
dłonie do krwi

wyszłam po promień słońca
kwiaty forsycji pieściły moje dłonie
roześmiałam się

wyszłam z nocy w brzask
napisałam wiersz
w tle znowu myśli pełnych
nadziei

Ewa Wierzbinska-Kloska

III Powstanie Śląskie

Trzecie Powstanie Śląskie było ostatnim z trzech zbrojnych zrywów polskiej ludności na Śląsku. Jego efektem było przyznanie Polsce znacznie większej części Górnego Śląska, niż pierwotnie zamierzano. Powstanie wybuchło w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku, walki trwały dwa miesiące.

Plebiscyt na Górnym Śląsku

Rozpoczęcie powstania poprzedził plebiscyt, który odbył się 20 marca 1921 roku. W głosowaniu dopuszczono udział osób, które wcześniej wyemigrowały ze Śląska. W tym celu z Niemiec przyjechało 182 tys. emigrantów, z Polski - 10 tys. Ostatecznie w plebiscycie wzięło udział ok. 97 proc. uprawnionych osób, z czego ok. 19 proc. stanowili wcześniejsi emigranci. Za przynależnością do Polski głosowała mniejszość - 40,3 proc. głosujących.

Komisja Plebiscytowa zdecydowała o przyznaniu prawie całego obszaru Niemcom - Polska miała otrzymać tylko powiaty pszczyński i rybnicki. Na tę wieść wcześniejsze pojedyncze strajki niezadowolonych z trudnych warunków materialnych i bezrobocia mieszkańców regionu przekształciły się 2 maja w strajk generalny, który objął 97 proc. zakładów pracy.

Wybuch trzeciego powstania

W nocy z 2 na 3 maja rozpoczęło się powstanie. Na jego czele stanął znany działacz społeczny, a wcześniej komisarz plebiscytowy, Wojciech Korfanty.

„Zwycięstwo osiągniemy za wszelka cenę i nie ma takiego mocarza na świecie, który by mógł nas okuć ponownie w kajdany germańskie" - pisał 3 maja w odezwie do rodaków Korfanty

Walki trwały dwa miesiące - powstańcy zdołali opanować prawie cały obszar plebiscytowy, później broniąc go przed siłami niemieckimi. Najpoważniejsze starcia miały miejsce w okolicach Góry św. Anny.

W III Powstaniu Śląskim wzięło udział około 60 tys. Polaków - jak podają źródła historyczne, 1218 spośród nich poległo, 794 odniosło rany.

Podział Górnego Śląska

W wyniku tego zrywu Rada Ambasadorów zdecydowała o korzystniejszym dla Polski podziale Śląska. Z obszaru plebiscytowego, czyli ponad 11 tys. km kw., zamieszkanego przez ponad 2 mln ludzi, do Polski przyłączono 29 proc. terenu i 46 proc. ludności

W Polsce znalazły się m.in. Katowice, Świętochłowice, Królewska Huta (obecny Chorzów), Rybnik, Lubliniec, Tarnowskie Góry i Pszczyna. Podział był też korzystny dla Polski gospodarczo - na przyłączonym terenie znajdowały się 53 z 67 istniejących kopalni, 22 z 37 wielkich pieców oraz 9 z 14 stalowni.

„Cud nad Wisłą uratował Polskę od zguby, cud nad Odrą dał Polsce Śląsk. Cudu nad Wisłą i cudu nad Odrą nie stworzył żaden dyktator, żaden mocarz, który wziął odpowiedzialność za losy narodu, ale duch narodu, jego solidarność narodowa, duch obywatelski i poczucie odpowiedzialności każdego obywatela" - oceniał Korfanty efekty powstań. (PAP)

https://dzieje.pl/aktualnosci/iii-powstanie-slaskie

Kalendarium III Powstania Śląskiego

20 marca 1921 - plebiscyt na Górnym Śląsku. Za Polską głosowało ok. 479 tys. osób (40,35%), za Niemcami ok. 706 tys. (59,65%).

22 kwietnia 1921 - zatwierdzenie ostatecznej wersji operacyjnego planu działań ...

20 marca 1921 - plebiscyt na Górnym Śląsku. Za Polską głosowało ok. 479 tys. osób (40,35%), za Niemcami ok. 706 tys. (59,65%).

22 kwietnia 1921 - zatwierdzenie ostatecznej wersji operacyjnego planu działań powstańczych.

28 kwietnia 1921 - narada przywódców polskiej organizacji bojowej, podczas której rozważano sposób i termin rozpoczęcia działań powstańczych.

30 kwietnia 1921 - decyzja o podjęciu działań zbrojnych.

1 maja 1921 - wybuch strajku generalnego na Górnym Śląsku.

2-3 maja 1921 - wybuch III Powstania Śląskiego - akcja "Mosty" polegająca na wysadzeniu przez Grupę Destrukcyjną Konrada Wawelberga mostów na liniach kolejowych wiodących w głąb Niemiec. Powstańcy opanowują większe miasta m.in. Katowice, Królewską Hute, Bytom, Wodzisław, Rybnik, Jastrzębie. Konieczność opuszczenia przez powstańców większych miast i zorganizowanie wokół nich blokady.

11 maja 1921 - początek reorganizacji wojsk powstańczych i przekształcanie ich w regularną siłę zbrojną (tworzenie pułków i jednej dywizji). Powołanie Centralnego Komitetu Pomocy Górnoślązakom Zagłębia Dąbrowskiego.

21 maja 1921 - początek bitwy o Górę Św. Anny.

31 maja 1921 - odwołanie przez Wojciecha Korfantego ppłk. Mielżyńskiego ze stanowiska naczelnego dowódcy wojsk powstańczych. Przystąpienie wojsk alianckich do zajmowania pasa neutralnego.

8 czerwca 1921 - spotkanie Korfantego z gen. Gratierem w Błotnicy (powiat strzelecki) w sprawie likwidacji powstania.

12 czerwca 1921 - początek ewakuacji oddziałów powstańczych na linię demarkacyjną.

25 czerwca 1921 - Niemcy przyjmują żądania alianckie.

28 czerwca 1921 - początek równoczesnej ewakuacji polskich i niemieckich sił zbrojnych z Górnego Śląska.

12 października 1921 - decyzja Rady Ligi Narodów w sprawie podziału Górnego Śląska.

20 października 1921 - Rada Ambasadorów zadecydowała o podziale Górnego Śląska. Do Polski przyłączono 29% obszaru plebiscytowego z 46% ludności i większą częścią przemysłu.

20 czerwca 1922 - do Katowic wkroczyło Wojsko Polskie.

https://slaskie.naszemiasto.pl/kalendarium-iii-powstania-slaskiego/ar/c13-242877

Z ekologią za pan brat

Ekologia, recykling, segregacja śmieci, dbanie o środowisko - to pojęcia, które nie są obce naszym przedszkolakom. Wszystkie grupy z Publicznego Przedszkola nr 2 w Rydułtowach, w ostatnim czasie realizowały tematykę dotyczącą ekologii.

Na zajęciach dzieci dowiedziały się dlaczego i w jaki sposób należy dbać o naszą planetę. Dzieci z zaciekawieniem uczestniczyły w zajęciach, a szczególnie w tych praktycznych, kiedy to one same przyczyniły się do uratowania Ziemi.

Jednym z naszych działań było wzięcie udziału w akcji "Milion kwiatów dla pszczół". Dzięki nasionom i sadzonkom kwiatów miododajnych, które przyniosły nasze przedszkolaki stworzymy raj dla naszych małych przyjaciół.

Na naszym ogrodzie przedszkolnym umieszczone zostały także budki lęgowe, kompostownik, domki oraz poidełka dla owadów. Dodatkowo dbamy o rośliny, które cieszą oko w naszych kącikach przyrodniczych.

Ważnym dniem był dla nas Światowy Dzień Ziemi, w którym starszaki wzięły sprawę w swoje ręce i pozbierały śmieci z pobliskiego parku.

Wszystkie te działania ekologiczne naszych przedszkolaków zostały podsumowane "Ekomodą", kiedy to dzieci z grup starszych zaprezentowały swoje stroje stworzone z materiałów przeznaczonych do recyklingu. Natomiast dzieci młodsze z odpadów wtórnych wykonały Ekoludki.

Warto zaznaczyć, że nasze przedszkole bierze udział w zbiórkach elektrośmieci, makulatury, baterii i nakrętek. "Okaż kulturę i chroń naturę" - niech to hasło towarzyszy nie tylko przedszkolakom.

mgr Michalina Jezusek

To już 7 lat

Nikt nie chciał wierzyć, że prawdziwa jest wiadomość o śmierci Wojtka Szymiczka 03/05/2014 roku. Niestety to była prawda. Jego pogrzeb (jako świeckiej osoby) zgromadził najwięcej wiernych w historii kościoła św. Jerzego w Rydułtowach. To był nasz Wojtek. Żadna impreza nie mogła się bez Niego obejść. Po ciężkiej i odpowiedzialnej pracy (był magistrem inżynierem) zatrudnionym w dyspozytorni metanometrii KWK Rydułtowy, czuwając nad bezpieczeństwem pracujących na dole górników. Służył ludziom jako kabareciarz (kabaret „TO NIE MY"), akordeonista, świetny pianista, wodzirej, poeta, organizator imprez, ale także charytatywny organista w kaplicy w Gorzycach (którym dużo zawdzięczał). Ale też wielu zawdzięczało Jemu: za wyjście z nałogu, za odzyskaną radość dnia codziennego, za powrót wiary w Boga i ludzi. Kreował dla dzieci z przedszkoli ale i dla dorosłych (m.in. na Gwarkach) postać św. Mikołaja i Skarbnika oraz wiele innych postaci w ramach występów w kabarecie „TO NIE MY". Kultywował tradycje harcerskie i górnicze, tak jak robili to Jego ojciec i dziadkowie. Był też najlepszym mężem, ojcem i dziadkiem, Pamiętajcie o nim!

Czesława

Od Redakcji.. *Pragniemy dodać, że mimo iż św. pamięci Wojtek nie był Członkiem naszego Towarzystwa, to uczestniczył czynnie w wielu imprezach TMRu zwłaszcza związanych z harcerską piosenką czy pokazami śląskich i górniczych zwyczajów. Nasza wdzięczność i pamięć będzie trwać o nim tak długo jak nasze życie.*

Podziękowania

Zarząd TMRu składa gorące podziękowanie

- Burmistrzowi Miasta Marcinowi Połomskiemu za wolontaryjną naprawę uszkodzonego komputera dzięki czemu możemy realizować zadania związane z wydawaniem gazety „Kluka".
- Równie serdecznie dziękujemy Członkom zespołu regionalnego „Klika Machnika" za promocyjne nagrania telewizyjne, oraz w ramach projektu GOK Kornowac pod nazwą: „Ten dwudziesty pierwszy roczek"
- Podziękowania również kierujemy do kol. Alicji Kołodziej za stałe finansowe wspieranie działań programowych TMRu, ofiarnym redaktorom i fotoreporterom „KLUKI" w tym: Joannie Rusok, Janinie Oleś, Jolancie Pikos, Stanisłowi Brzęczek, Grażynie i Romanowi Gunia, Bernadecie Oślizły oraz Jerzemu Majer za prowadzenie strony internetowej TMRu.

Gdzie można kupić „Klukę”?

- **F.H.U. „Tabak”, ul. Ligonia 3**
- **F.H.P.U. Maria Karasek, ul. Plebiscytowa 48**
- **Sklep Wielobranżowy M. Święcicki, ul. Radoszowska 61**
- **Petrol Point Group Migrex Sp. z o.o., ul. Raciborska 275**
- **Foto „Sycha”, ul. Bema 22**
- **Handel Hurt. I Detaliczny K. Pawełek, ul. Traugutta 264**
- **Nowalijka Sp. z o.o., ul. Ligonia 16**
- **Handel Art.. Przemysł. Weronika Nowak-Szynk, ul. Ofiar Terroru 41 i ul Raciborska „Zaczarowany Ołówek”**
- **Urząd Gminy Lyski, ul. Dworcowa 1 A, Lyski**
- **Foto. Baron ul. Ofiar-Terroru**
- **Kwiaciarnia „Margaretka” ul. Spokojna**

UWAGA MIESZKAŃCY!!!

Pomóżmy naszemu szpitalowi wpłacając dowolną kwotę na konto Powiatowego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śl.

z dopiskiem "Na leczenie"

Konto:

63 1560 0013 2367 2176 2323 0001

Za Zarząd
Towarzystwa Miłośników Rydułtów
Henryk Machnik

Zapraszamy!

Serdecznie zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby do działania w Towarzystwie Miłośników Rydułtów, panów do „Kliki Machnika”, chętnych do pracy w „Kluce” i muzeum oraz ludzi mających nowe, ciekawe pomysły! Jesteśmy codziennie w naszej nowej siedzibie, w dawnym budynku administracji szpitala na I piętrze.

Składamy najserdeczniejsze życzenia urodzinowe majowym solenizantom!! A są to:

1. Jerzy Jankowski
2. Bogusława Jędrośka
3. Regina Kałuża
4. Joanna Maciejewska
5. Jan Niedziela
6. Bernadeta Oślizły
7. Andrzej Pikos
8. Jan Połomski
9. Arkadiusz Skowron
10. Alojzy Stebel

Marcowe warsztaty i Święto Ziemi w Świetlicach Środowiskowych.

Pod koniec marca, tuż przed świętami palmy, pisanki, zajączki i wiele innych ozdób zagościło w placówkach Świetlicy Środowiskowej w Nowej Wsi. Dzieci wraz z wychowawcami przygotowywały ozdoby wielkanocne. Pomimo pandemii w świetlicach zrobiło się bardzo świątecznie, wiosennie i kolorowo. Wkład pracy w palmy, stroiki , koszyczki, zajączki i kartki świąteczne był bardzo duży i cieszył się pełnym zaangażowaniem. Dzieci cierpliwie i z dużą radością tworzyły swoje dekoracje. Każdy uczestnik zajęć zabrał swoje prace do domu, aby tworzyły świąteczny klimat.

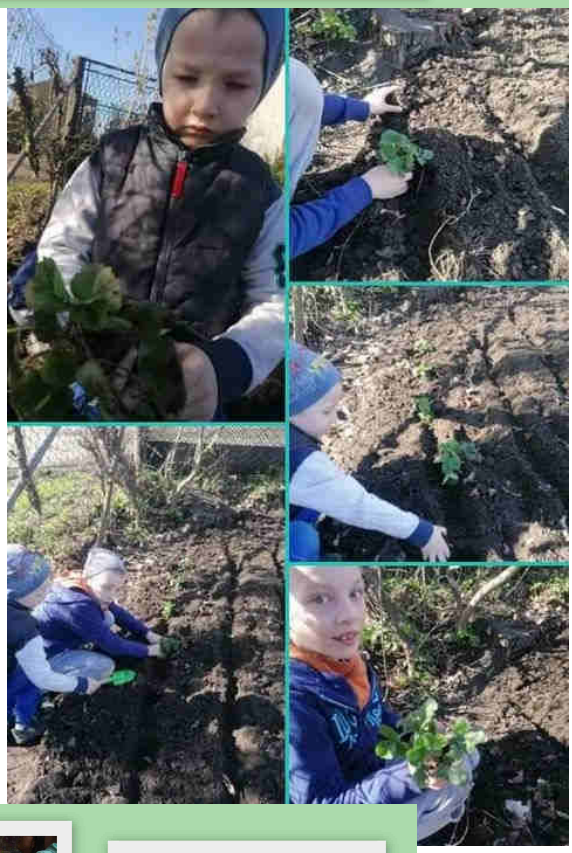

Czas pandemii nie sprzyja działaniom na szeroką skalę, ale mimo to podjęliśmy akcję z okazji Światowego Dnia Ziemi (22 kwietnia). Celem akcji było sprzątanie najbliższych lasów i zielonych skwerków, sadzenie kwiatów i krzewów oraz zrezygnowanie ze środków transportu takich jak auta i przemieszczanie się na rowerach, hulajnogach i rolkach. W naszą akcję zaangażowały się dzieci z terenu gminy , pomagając tym samym naszej planecie na miarę swoich dziecięcych możliwości. Wszystkim małym uczestnikom tej akcji i ich rodzicom serdecznie dziękujemy za pracę i zaangażowanie na rzecz naszej planety.

Aktywni w czasie pandemii

Koronawirus nie odpuszcza, jednak pracownicy Dziennego Domu „Senior+" oraz podopieczni nie zwalniają tempa. Nowe akcje, kreatywne pakiety zadaniowe, ciągły kontakt z uczestnikami zajęć ma na celu twórcze zorganizowanie czasu wolnego w tym trudnym dla wszystkich okresie.

24 kwietnia na fanpage'u Ośrodka Wspierania Rodziny opublikowano pierwszy film z cyklu „Czytamy legendy, podania i gawędy z Gminy Lyski". Opowieści o zjawach, tajemniczych wydarzeniach, lokalnych osobistościach przywołują Seniorki, podopieczne Dziennego Domu „Senior+". To kolejna akcja głośnego czytania przeznaczona dla najmłodszych, ale nie tylko. Ma ona na celu zwiększanie świadomości kulturowej, przekazanie jej kolejnym pokoleniom.

Seniorzy z dużym zaangażowaniem podchodzą także do zajęć pakietowych i powierzonych im zadań. Niejednokrotnie dzielą się efektami swoich prac z innymi uczestnikami. Kolejne zestawy są tak przygotowywane, by każdy znalazł w nich coś dla siebie. Pracownicy dbają o różnorodność pakietów, zapewnienie podopiecznym zarówno aktywności fizycznej, jak i umysłowej. Moment przekazania pakietu, a także regularne rozmowy telefoniczne to czas, kiedy Seniorzy mogą zgłaszać swoje ewentualne potrzeby. Przede wszystkim wyrażają jednak nadzieję, na powrót do normalnej rzeczywistości i do udziału w zajęciach stacjonarnych.

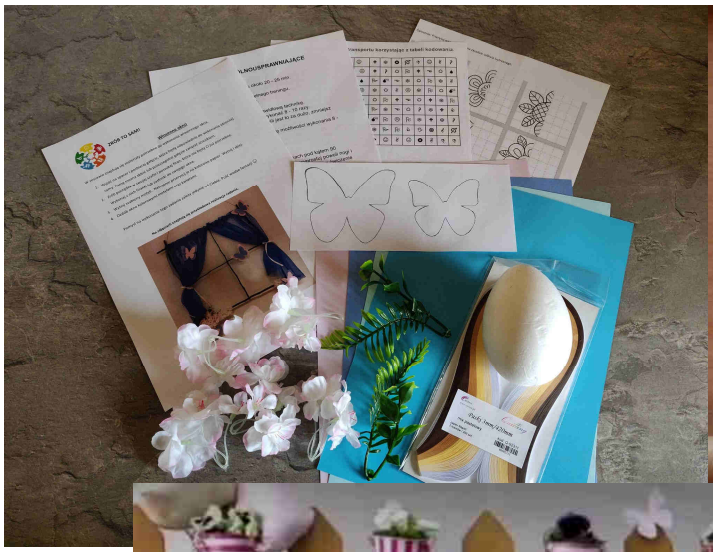

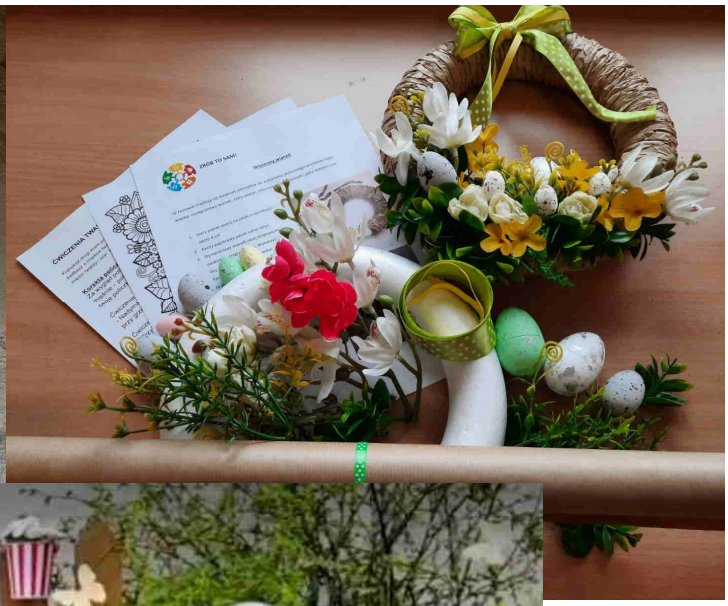

Moje rozważania.

Każdy z nas czekał na słoneczny maj a tymczasem początek miesiąca -majówka -zimno, deszczowo i wietrznie a do tego ograniczenia epidemiczne. My działacze TMRu — zwłaszcza męska część, w tym nasza Klika, byliśmy z końcem kwietnia bardzo zaangażowani ; pracą biurową, remontami szafek ekspozycyjnych, próbami i wreszcie nagraniami. Na zaproszenie GOK z Kornowaca w naszym RCK Feniks nagrywaliśmy „Składankę powstańczą" do projektu GOK z okazji 100 rocznicy Powstań Śląskich pod nazwą „Ten dwudziesty pierwszy roczek". W nagraniu uczestniczyły zespoły: „Łan", „Trojak", „Dzimierzanki", „Rzuchowianki", „Klika Machnika", „Gołężanki". Nagrane zespoły i piosenki można obejrzeć w internecie na stronie https://www.youtube.com/watch?v=Fsx5J7FbZaY&t=941s były zastępczym programem do planowanych obchodów na dzień 2 i 3 maja w otoczeniu Zameczku w Rzuchowie, odwołanych z powodu ograniczeń epidemicznych. 30 kwietnia naszych mężczyzn z „Kliki Machnika" czekało dodatkowe wyzwanie: spotkanie z Redaktorami TP z Katowic, którzy nagrywali w naszej siedzibie nasze piosenki w ramach próby i przeprowadzali wywiady z częścią zespołu a też nagrywali okazyjny koncert zespołu na schodach i korytarzu. Nagrania były możliwe, bo wszyscy uczestniczący w nagraniu byli zaszczepieni i nie odczuwali żadnych dolegliwości a pomieszczenia były przewietrzone a na czas nagrania okna były otwarte. Ponieważ przy naszej siedzibie mamy urządzone „Szpitalne Izby Pamięci" więc nic dziwnego, że telewizyjni redaktorzy filmowali przez kolejną godzinę prezentowane eksponaty, o których opowiadała nasza kustosz Krystyna Piontek. Dzięki niej eksponaty są właściwie eksponowane co wymagało z jej strony pracy przez wiele dni ale efekt jest nader widoczny. W Kluce prezentujemy kilka zdjęć z tych nagrań, które wykonała nasza fotoreporterka Bernadeta Oślizły a na naszej stronie internetowej można zdjęć zobaczyć więcej. Kiedy będzie prezentowany nagrany program, jeszcze tego nie wiemy, ale mamy nadzieję, że będzie to dobra promocja naszego Miasta i naszego TMRu przez pryzmat aktywności seniorów. Wiele osób spoza TMR pyta *„skąd czerpiecie pieniądze na tak szeroką działalność jaką prowadzicie?"*. Nie będę się nad tym rozwodzić, myślę, że odpowiedzią będzie w części przedstawione w tej Kluce Sprawozdanie Skarbnika, przygotowane w ramach „Sprawozdania Zarządu za 2020 rok". Pieniądze w znaczącym stopniu warunkują prowadzenie działalności ale zdecydowanie liczy się aktywność Członków. Niestety notujemy nikły przyrost chętnych do działania w naszym Towarzystwie a wielu aktywnych działaczy opuściło nasz piękny świat, więc nic dziwnego, że coraz częściej zadajemy sobie pytanie: czy jest przyszłość przed naszym zasłużonym Towarzystwem? Póki co musimy zrealizować zakładane cele i zadania do zrealizowania w bieżącym roku, mimo ciągle trwającej epidemii. Na 22 maja zakładamy organizację pierwszego koncertu na rynku miasta od godz 15.00 pod nazwą „Majowo – romantycznie". Oczywiście decydować też będzie pogoda, ale myślę, że koncert współfinansowany ze środków miasta dojdzie do skutku a prócz naszej „Kliki Machnika" wystąpią: „Rzuchowianki", „Dzimierzanki", „Kokoszyczanki" i prawdopodobnie „Gołężanki" i zespół tańca liniowego z Pszowa. Kilkugodzinnych atrakcji więc nie zabraknie i warto przyjść i uczestniczyć w tym koncercie. Na 12 czerwca zakładamy organizację kolejnego koncertu na rynku miasta pod nazwą: „Przedstawiają się wszystkie pokolenia" z udziałem zespołów dziecięcych, młodzieżowych, dorosłych i seniorów! Zapraszamy zespoły chętne do wystąpienia na organizowanych przez nas koncertach a tych ma być w sumie 6! Kontakt 604-388354.Uwaga dla Władz Miasta! W czasie nagrań wóz telewizji parkował na parkingu obok Parafii św. Jerzego i kierowca zwrócił uwagę na śmietnisko na posesji „starej apteki". Prosiłem Redaktorów by tego nie nagrywali – mam nadzieję, że tak było, ale śmietnisko trzeba usunąć!

H. Machnik

Nie marnujmy ciepła

Nie trzeba marznąć, żeby korzystać z ciepła rozsądniej. Wystarczy zastosować te same metody, które sprawdzają się przy używaniu wody, czy prądu. Korzystaj z ciepła wtedy, kiedy jest ci ono potrzebne. A gdy nie korzystasz, ograniczaj zużycie. W pustym pomieszczeniu, w którym nikt nie przebywa, nie ma potrzeby nadmiernego ogrzewania. Wydaje się to całkiem rozsądne, jednak - jak pokazują badania większość z nas przegrzewa mieszkania. A jak przekonuje Polskie Towarzystwo Alergologiczne, najzdrowiej żyje się w 20 stopniach.

www.20stopni.pl

20 STOPNI
DLA KLIMATU

Ciepłownia Tydułowy

CIEPŁO SYSTEMOWE

PATRONAT
PTA
Polskie Towarzystwo Alergologiczne

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach podpisanych kontraktów z NFZ

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna, Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna, Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień, Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe,

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach usług komercyjnych (odpłatnych)

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Rydułtowach służą pomocą tel. +48 691 101 688

Wizyty prywatne:

Chirurgia
Dermatologia
Urologia
Reumatologia
USG, Doppler, Radiologia
Kosmetologia
Trychologia
Podologia
Poradnia dietetyczna DIETIKON

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, E. Bluszcz, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, Ewa Wierzbińska-Kloska; e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrrydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: Janina Oleś. Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy, fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia. Druk gazety: MZ Druk Radlin

Materiały zamieszczone w „Kluce" są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.